

Miljøgodkendelse

§ 16a, stk. 1 miljøgodkendelse af

Malkekvæg på

Jernhytvej 47, 6500 Vojens

Meddelt den 9. maj 2023

af

Haderslev Kommune

Baggrund og læsevejledning

Gram og Nybøl Godser A/S har ansøgt om § 16a, stk. 1 miljøgodkendelse på ejendommen Jernhytvej 47 efter husdyrbrugloven¹ for at øge antallet af køer. Udvidelsen af dyreholdet på Jernhytvej 47 medfører behov for at opføre nye bygninger.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre afsnit af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for stille vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (E), der er ansøgers vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende §12 miljøgodkendelse fra 3. november 2011 til udvidelse af malkekvægbesætningen.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet fra 2.379 m² til 4.969 m². Der ansøges om dyretyperne; "kalve (under 6 mdr.) dybstrøelse", og "Malkekøer, kvier og stude" med staldtypen dybstrøelse og sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).

¹ Husdyrbrugloven - Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - - LBK nr 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	38097512
Husdyrbrugets navn	Jernhytvej 47
Beliggenhedsadresse	Jernhytvej 47
Postnummer	6500
By	Vojens

Ansøger

Ansøgers navn	Gram og Nybel Godser
Ansøgers adresse	Slotsvej 54
Ansøgers postnummer	6510
Ansøgers by	Gram
Ansøgers telefon	20145333
Ansøgers e-mail	Svend.brodersen@gramslot.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	Landbosyd
Konsulentens navn	Henriette Friis
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Åbenrød
Konsulenttelefon	20145333
Konsulent-e-mail	hef@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100016735
CHR nummer	51775

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 104 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 107 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 275b - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 28 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 319 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 320 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 352 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 353 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 354 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 355 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 357 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 393 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 394 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 406b - Skrydstrup Ejerlav, Skrydstrup
Matrikel: 166 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 338 - Gl. Ladegård, Hammelev
Matrikel: 419 - Gl. Ladegård, Hammelev

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af:

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Sagsbehandler: NIRAS, Jasmin Brix Muheisen

Sagsnummer: 22/16546

KS: Astrid Kjærulff Jepsen

Henriette Friis/Ulla Refshammer Pallesen fra Landbosyd

Indhold

A.	Afgørelse	7
1)	Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse	8
2)	Dispensation	9
3)	Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	12
4)	Samlet vurdering for afgørelsen	23
5)	Lovgrundlag	23
6)	Andre tilladelser og dispensationer	23
7)	Udnyttelsesfrist	23
8)	Revurdering af miljøgodkendelsen	23
9)	Retsbeskyttelse jævnfør Husdyrbrugloven §§ 39-40	24
B.	Vilkår for husdyrbruget	25
	Generelle vilkår	25
	Indretning og drift	25
	Håndtering af husdyrgødning	27
	Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)	27
	Reststoffer, affald og naturressourcer	28
	Ressourceforbrug	29
	Uheld	29
	Egenkontrol	29
C.	Offentlighed og klagevejledning	30
	Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	30
	Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse	30
	Annoncering af afgørelse	30
	Klagevejledning	31
	Civilt søgsmål	31
D.	Kommunens bilag	33
	Bilag 1 Situationsplaner	33
	Bilag 2 Produktionsarealer	36
	Bilag 3 Ledningsplan	37
	Bilag 4 Transporter og belysning	38
	Bilag 5 Afstande i forhold til afstandskrav	39
	Bilag 6 Høringssvar	41
E.	Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 1	45
	Datablad (A1, A2, A3, A 4, A5)	47

Forord / læsevejledning.....	49
1. Indledning.....	52
1.1 Metode og manglende viden (F6)	52
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9).....	53
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	55
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c).....	56
3.1.1 Produktionsarealer	56
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	59
3.1.3 Drift af anlægget.....	61
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)	62
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3).....	62
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)	63
3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b).....	67
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	67
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	72
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)	74
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	75
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	76
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	76
3.8.3 Støv (B7, E1b)	76
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)	77
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	77
3.8.6 Transporter (B7, E1b)	77
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b).....	78
3.9.1 Døde dyr (B8).....	78
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)	78
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	79
3.9.4 Råvarer (B7).....	79
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c).....	80
3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)	81
3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)	82
3.10 Klima (F4, F5f).....	84
3.11 Forslag til egenkontrol (B7)	85
3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)	85

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)	86
3.14 Overvågning (F7)	87
3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d).....	87
3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)	88
3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)	88
3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed	90
4. Oplysninger om konsulenten (E3)	90
5. Konklusion	90
6. Referenceliste (F10).....	90
7. Bilag	91

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 1 på Jernhytvej 47, 6500 Vojens, til udvidelse af kvægholdet og opførelse af nye staldbygninger, samt udvidelse af eksisterende møddingsplads, med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Godkendt produktionsareal:

- Eksisterende kalvehytter bygning 10 og 19, som udvides med 64 m². Det samlede produktionsareal er herefter på 292 m² til dyretypen kalve, (under seks mdr.) på dybstrøelse.
- Eksisterende stald 2 på 619 m² produktionsareal, hvor der etableres et nyt staldafsnit ved at inddrage foderladen. Samlet produktionsareal er herefter på 1.661 m², der er fordelt på:
 - 1.042 m² nyt staldafsnit til malkekøer, kvier og stude på dybstrøelse.
 - 386 m² til malkekøer, kvier og stude på sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).
 - 233 m² til malkekøer, kvier og stude på dybstrøelse.
- Eksisterende bygning 5 & 15 på 1.532 m² produktionsareal, hvor der etableres et nyt staldafsnit. Samlet produktionsareal er herefter på 1.576 m², der er fordelt på:
 - 1.532 m² til malkekøer, kvier og stude på sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).
 - 44 m² nyt staldafsnit til malkekøer, kvier og stude på dybstrøelse.
- Ny tilbygning bygning 11 på 1.440 m², som etableres i forlængelse af bygning 5 & 15. Tilbygningen består af 1.440 m² til malkekøer, kvier og stude på sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Godkendt gødningsopbevaringsareal:

- Der er en gyllebeholder med på 446 m² og en ajlebeholder med fast låg på 153 m² med kapacitet på henholdsvis 1.800 m³ og 600 m³. De er begge angivet som gyllebeholdere på kort.
- Eksisterende møddingsplads på 594 m² som udvides i forhold til gødningsareal fra 60,6% til 100%.

Andre anlæg:

- Eksisterende plansilo på ca. 2.300 m² med opkant til betonpladsen i stedet for 2 meter randzone.
- Eksisterende malkekarrusel/malkerum
- Eksisterende opsamlingsplads
- Udendørs mælkekøletank på 17 m³ og indendørs mælkekøletank på 20 m³

Se en oversigt over stalde og anlæg i situationsplanen, bilag 1, eller figur 1.

Figur 1: Situationsplan fra husdyrgodkendelse.dk

1) Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 234688 version 3 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Historik – Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen

I henhold til §§ 30, 33 og 34 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning med den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden (i 2015).

Nudrift og 8 års drift

Husdyrbrugets tilladte dyrehold fremgår af miljøgodkendelse fra den 3. november 2011. Miljøgodkendelsen gav tilladelse til en udvidelse af malkekvægbesætningen, og efter udvidelsen var der tilladelse til en besætning på 337 stk. malkekøer, 40 stk. hundyropdræt (kalve/kvier -0-3 mdr.), 15 stk. hundyropdræt (kvier - 24-25 mdr.) og 169 producerede tyrekalve (40-55 kg), alle af tung race. Udvidelsen indebærer, at der blev bygget en ny plansilo. Endvidere blev ekstra kalvehytter opsat, og et ekstra befæstet areal på 340 m² ved indkørsel blev etableret. En tilladt forlængelse af kostalden og en tredje gyllebeholder blev ikke bygget, og tilladelsen hertil er nu bortfaldet.

Det vurderes, at fordeling af produktionsareal og dyretype i ansøgningen, skema 234688, viser den korrekte nudrift og 8 års drift.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i 2022 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Jernhytvej 47, 6500 Vojens. Ansøger ønsker at udvide husdyrbruget ved at etablere en tilbygning til en eksisterende stald. Dernæst søges der om at udvide eksisterende stald til gold- og kælvekvier ved at inddrage en nuværende foderlade. Desuden ønskes areal med kalvehytter udvidet og med ny placering, samt inddraget et lille hjørne af eksisterende stald til dybstrøelse. Eksisterende møddingsplads planlægges udvidet med hensyn til brugsareal.

2) Dispensation

Dispensation fra afstandskrav fra stald 2 gold- og kælvekvistald til naboskel

Der søges dispensation til afstandskravet ved matrikelskel nr. 13, Gl. Ladegård, Hammelev, da den nuværende foderopbevaringsplads i eksisterende gold- og kælvekvistald ændres til et dybstrøelsesareal.

Etablering af et nyt produktionsareal skal, som udgangspunkt, overholde afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8, herunder kravet på 30 m til naboskel. Da udvidelsen af produktionsarealet i den eksisterende stald giver øget forurening, gør afstandskravene sig gældende.

Afstandskravet til naboskel er 30 meter, og den aktuelle afstand fra gold- kælvekvistald til naboskel er cirka 13 meter, se bilag 5. Nabomatriklen nr. 13 Gl. Ladegård Hammelev, ejes af ansøger, men indgår ikke i den ansøgende ejendom, se bilag 1.

Afstandskravet til naboskel er begrundet i hensynet til nabobeboelser overfor synsindtryk, lugt, støj, støv, fluer og skadedyr. Beboelsen på matrikel 13 ligger cirka 72 m sydøst for stalden. Der er beplantning langs skellet mod stalden. Der vil blive stillet vilkår om, at den eksisterende beplantning øst for den ansøgende ejendom skal opretholdes og vedligeholdes, hvorved det synsmæssige indtryk af stalden sløres.

Der vil forekomme lugt og risiko for støv og fluer fra det udvidede produktionsareal, men da der er ubebygget område indenfor afstandskravet på 30 m, vurderes dette ikke at medføre gener for naboen på den anden side af skellet.

En alternativ placering af det nye produktionsareal, hvor afstandskravet til naboskel kan overholdes, ville kræve et nyt byggeri nord for de eksisterende bygninger. Haderslev Kommune vurderer, at den ansøgte placering i eksisterende stald er hensigtsmæssig og proportional, fremfor, at der skulle opføres en ny bygning. Dispensationen kan derfor imødekommes og meddeles uden væsentlige gener for omgivelserne.

Da ansøger er ejer af nabomatriklen, er der ikke foretaget særskilt nabohøring.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand fra nyt produktionsareal til naboskel, og der stilles i den forbindelse vilkår vedrørende beplantning.

Afgørelsen kan påklages jævnfør klagevejledning i afsnit C.

Dispensation fra afstandskrav fra møddingsplads til naboskel

Afstandskravet i Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 7 er minimum 30 meter fra udvidelse eller ændring, der medfører forøget forurening til naboskel. Da udvidelsen af møddingspladsen ligeledes giver øget forurening, gør afstandskravene sig gældende her. Afstanden fra møddingspladsen til naboskel mod øst (matr. 13 – Gl. ladegård, Hammelev) er 15 meter (se bilag 5).

Der er i miljøkonsekvensrapporten ansøgt om dispensation fra møddingspladsen til naboskel. Ansøger begrunder dispensationsansøgningen med, at der ikke sker bygningsmæssige ændringer på møddingspladsen, og at det derfor vil være ressourcspild at opføre en ny plads, et andet sted på ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering:

Det vurderes, at det ikke er relevant at overveje et alternativ, som opfylder afstandskravet, da dette ville kræve ny bebyggelse på ejendommen, og ikke ville være proportionalt. Det vurderes, at det er bedre at udnytte den eksisterende møddingsplads.

Der vil ligeledes forekomme lugt og risiko for støv og fluer fra den udvidede møddingsplads, men grundet det ubebygget område indenfor afstandskravet på 30 m, vurderes dette ikke at medføre gener for naboen på den anden side af skellet.

Haderslev Kommune vurderer på denne baggrund, at der kan meddeles dispensation fra afstandskravet.

Da ansøger er ejer af nabomatriklen, er der ikke foretaget særskilt nabohøring.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 7 vedrørende afstand fra udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening til naboskel. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dispensationen.

Afgørelsen kan påklages jævnfør klagevejledning i afsnit C.

Dispensation fra afstandskrav fra stald 11 ny tilbygning til privat rørlagt vandløb

Afstandskravet i Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 3 er minimum 15 meter til alle vandløb og dræn. Den nye tilbygning vil placeres hen over et privat rørlagt vandløb på ejendommen.

Ansøger har søgt om dispensation for afstandskravet i mail af 28. november 2022.

Figur 2 – Placering af den nye tilbygning og det rørlagte vandløb

Ansøgers begrundelse:

Ansøger begrundet dispensationsansøgningen med, at der er begrænset mulighed for at placere en ny stald uden at overskride et afstandskrav og af driftsmæssige årsager. Det eksisterende bygnings sæt ligger på en smal matrikel. Det rørlagte vandløb ligger cirka 24-31 meter nord for eksisterende stald, plansiloer og gyllebeholder. Der er ikke plads til at bygge nord for det eksisterende husdyrbrug uden at komme minimum 39 meter fra stalden eller 46 meter fra plansiloer og gyllebeholdere. Det eneste alternativ vil være mellem medarbejderboligen og

maskinhus samt stuehus. Placeres stalden her, vil der skulle meddeles dispensation fra afstandskravet til vandboring. Endvidere vil denne placering flytte byggeriet tættere på naboer.

Ansøger beskriver desuden, at driftsmæssigt er det hensigtsmæssigt, at dyrene kan gå direkte mellem den eksisterende kostald og den nye tilbygning. Placeres en ny stald for eksempel på den sydlige del af matriklen, så skal der etableres en drivgang, som skal kunne passeres, når der skal køres til stuehuset og maskinhuset, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Ansøger informerer om, at der vil blive lagt nye tætte rør på cirka 146 meter imellem brønden mod vest og op til Jernhytvej, og at røret kan spules fra brøndene øst og vest for tilbygningen.

Haderslev Kommunes vurdering:

Det rørlagte vandløb leder mod vest til Strimmelgrøft/Jernhyt Bæk. Det vurderes, at tilbygningen er erhvervsmæssigt nødvendig for den naturlige udvidelse af husdyrbruget. Der er ikke et alternativ til placeringen, som vurderes bedre end den ansøgte placering: En placering nord for vandløbet, som overholder afstandskravet, vil placere stalden ca. 40 m fra de eksisterende bygninger og medføre en spredning af bygningsmassen. En placering syd for stald 2 vil ikke kunne bruges, da køerne skal kunne gå over til malkestalden, se bilag 1 bygningen syd for bygning 5 & 15, uden at krydse køreveje. Stalden ville desuden komme tæt på naboen Jernhytvej 55, og lugtkravet ville med stor sandsynlighed ikke kunne overholdes.

Det vurderes, at udskiftningen af vandløbsrøret til nye tætte rør og muligheden for at spule røret fra brøndene, er fyldestgørende i forhold til at sikre, at der ikke sker forurening af vandløbet. Inspektionsbrønden nedstrøms (mod vest) vil kunne bruges til at tjekke for eventuel forurening.

Haderslev kommunes vandløbsafdeling vurderer at såfremt den nye rørledning har samme beliggenhed, samme bundkote og samme dimension, vurderes udskiftningen som en del af rørledningens almindelige vedligeholdelse. Der er ikke lovhjemmel i vandløbsloven til at stille forbud mod byggeri oven på private rørledninger. Ved udskiftningen af rørledningen skal ansøger være opmærksom på, om der eventuelt er tilsluttet dræn til den eksisterende rørledning. I så fald skal disse tilsluttes den nye rørledning på samme måde (for at sikre afvandingen fra opstrøms beliggende ejendomme). Der stilles vilkår om disse ting.

Haderslev Kommune vurderer på denne baggrund, at der kan meddeles dispensation fra afstandskravet.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 3 vedrørende afstand fra nyt produktionsareal til vandløb. Der stilles vilkår i forbindelse med dispensationen.

Afgørelsen kan påklages jævnfør klagevejledning i afsnit C.

Dispensation fra afstandskrav fra stald 2 til beboelse på samme ejendom

Afstandskravet i Husdyrbruglovens § 8 stk. 1, nr. 6 er minimum 15 meter fra udvidelse eller ændring, der medfører forøget forurening, til beboelse på samme ejendom. Afstanden fra Stald 2 til stuehuset på ejendommen er 14 meter, se bilag 5.

Ansøger har søgt om dispensation for afstandskravet til stuehuset i miljøkonsekvensrapporten.

Haderslev Kommunes vurdering:

Afstandskravet til beboelse er begrundet i hensynet til beboerne overfor lugt og skadedyr fra staldene. Haderslev Kommune vurderer, at en forøgelse af dyreholdet i stald 2 vil give en større risiko for disse gener. Det vurderes dog, at lejeren i stuehuset er indforstået med dette.

Det vurderes, at det ikke er relevant at overveje et alternativ, som opfylder afstandskravet, da dette ville kræve ny bebyggelse på ejendommen, og ikke ville være proportional. Det vurderes desuden vigtigere at holde alle bygninger samlet, fremfor en spredning af bygningsmassen.

Haderslev Kommune vurderer på denne baggrund, at der kan meddeles dispensation fra afstandskravet.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 vedrørende afstand fra udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening til beboelse på samme ejendom. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dispensationen.

Afgørelsen kan påklages jævnfør klagevejledning i afsnit C.

3) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt, Miljøkonsekvensrapporten og kommunens samlede vurdering.

Ansøgers beskrivelse af de tekniske og miljømæssige forhold og vurdering af projektet ses i Miljøkonsekvensrapporten (forkortet til MKR) i kapitel E.

Generelle vilkår

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Jernhytvej 47, 6500 Vojens

Gram og Nybøl Godser driver husdyrhold på otte andre ejendomme. Ansøger beskriver, at de i alt ni ejendomme ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet jf. husdyrlovens § 16c. Ejendommene kan adskilles og drives hver for sig, da de alle har anlæg (fodersiloer/plansiloer) til foder og opbevaring af husdyrgødning. Desuden ligger ejendommene langt fra hinanden, hvilket gør, at miljøpåvirkningen fra hvert enkelt anlæg kan vurderes selvstændigt. Det vurderes derfor, at husdyrproduktionen ikke skal godkendes sammen med nogen af de andre husdyrbrug.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde miljøgodkendelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det ansøger og ejer Gram og Nybøl Godser, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at miljøgodkendelsen og beredskabsplanen skal foreligge på ejendommen.

Der er ansøgt om økologisk drift og dermed om, at BAT-kravet er automatisk opfyldt. Økonummer for Gram og Nybøl Godser er 1086325.

Indretning og drift

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte stalssystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Husdyrhold, produktionsareal og stalssystem

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af nedenstående figur 3 og oversigtskortet i Bilag 1. Angivelse af produktionsarealer fremgår af Bilag 2.

Figur 3: Situationsplan fra husdyrgodkendelse.dk

Der søges om at udvide dyreholdet samt at etablere ny tilbygning nr. 11, en udvidelse i den eksisterende gold- og kælvekvistald nr. 2, nyt staldafsnit i kalvehytter nr. 10+19 og nyt staldafsnit i eksisterende bygning 5 & 15. Der søges om et samlet produktionsareal på 4.969 m². Produktionsarealerne indrettes til dyretyperne; "Kalve (under 6 mdr. på dybstrøelse" og "Malkekøer, kvier og stude" på dybstrøelse og i sengestald med spalter.

Der stilles vilkår om dyretyper, staldsystemer og maksimale størrelser af eksisterende og nye produktionsarealer.

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1 med beskrivelse.

Anlæg til gødning

Der søges om udnyttelse af hele møddingspladsen, hvorved gødningsarealet forsøges til 100%.

Der stilles vilkår om placering af møddingsplads samt maksimalt areal til gødning.

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.2 med beskrivelse.

Plansilo

Ansøger overvejer at lede overfladevand fra plansiloerne til ajlebeholderen med fast låg (600 m³), hvorfra det skal sprinkles ud. Ansøger oplyser, at udsprinklingen ikke er fast besluttet, og derfor er ajlebeholderen med fast låg for en sikkerhedsskyld angivet som opbevaringsanlæg i skemaet. Der stilles vilkår til udsprinkling.

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.2 med beskrivelse.

Beliggenhed - Afstandskrav

Se ansøgers MKR, afsnit 3,4 med beskrivelse.

De fastsatte afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug gælder for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg, der medfører forøget forurening.

Det ansøgte projekt medfører forøget forurening, idet produktionsarealerne øges i eksisterende og nye bygninger. Ejendommens samlede ammoniakemission stiger fra 2.982 kg NH₃-N/år til 5.702 kg NH₃-N/år ligesom lugten øges fra 30.927 OU til 64.597 OU.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, i forhold til bygning 5 & 15, bygning 10+19, stald 2 og ny stald 11 samt møddingspladsen.

§ 6 afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, lokalplan for boliger eller rekreative områder og til nabobeboelse.

Afstandskravene i § 6 er overholdt.

§ 7 afstandskrav

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 meter til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur.

Nærmeste Kategori 1 natur og Kategori 2 natur ligger i en afstand på henholdsvis 1,2 km og 1,6 km fra det ansøgte på ejendommen Jernhytvej 47. Afstandskravene i § 7 er dermed overholdt.

§ 8 afstandskrav

I figur 4 nedenfor er anført det anlæg, som ligger nærmest ved det pågældende afstandselement:

De fastsatte afstandskrav fremgår nedenfor.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg Boring DGU nr. 151.1032	25 m	Ca. 60 m	Gold- og kælvekvistald
Almene vandforsyningsanlæg Styding vandværk	50 m	Ca. 3 km	Ejendommen
Vandløb (herunder dræn) Søer	15 m	0 m 295 m 366 m	Ny stald 11 Bygning 5 & 15 Gold- og kælvekvistald
Offentlig vej og privat fællesvej Jernhytvej	15 m	19 m	Bygning 5 & 15
Naboskel Markareal matrikel nr. 13 Gl. Ladegård, Hammelev	30 m	15 m 13 m	Møddingsplads Stald 2

Beboelse samme ejendom	15 m	14 m	Stald 2
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der findes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.

Figur 4: Afstandsskema

Afstandskrav til naboskel fra møddingsplads og fra Stald 2 er ikke overholdt. Der er søgt og meddelt dispensation for dette. Afstand fra udvidelsen i Stald 2 til beboelse på samme ejendom er ikke overholdt, hvilket der ligeledes er meddelt dispensation for. Den nye Bygning 11 ønskes bygget ovenpå et rørlagt vandløb. Der er meddelt dispensation på betingelse af flere vilkår. De øvrige afstandskrav i § 8 fra udvidelse er overholdt.

Dispensationerne er indeholdt i denne miljøgodkendelse. Se under Dispensation ovenstående i afsnit A 2).

Det vurderes desuden, at det ansøgte, ikke er beliggende indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller på beskyttede sten- og jorddiger.

Landskabelige værdier

Se ansøgers MKR, afsnit 3.4 med beskrivelse.

De eksisterende bygninger 5 & 15 skal forlænges med 45 m mod nord, det er en tilbygning på 1.440 m². Den eksisterende stald er opført med åbne hvide sider med hvide gardiner og mørkegrøn gavl og gråt tag. Ansøger oplyser, at tilbygningen vil blive opført i samme farve- og materialevalg som den eksisterende kostald. Se situationsplan i Bilag 1. Kiphøjde og hældning på tag skal være det samme som på den eksisterende kostald.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende stald samt forlængelse af eksisterende bygning, ny plads og udvidelse af kalvehytter, og udvidet udnyttelsesareal af møddingspladsen er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift. Dette begrundes i, at det optimerer anlæggets udnyttelse og ejendommens drift, hvilket har betydning for ejendommens indtjening og overlevelse i branchen, ligesom byggeriet indgår som led i ejendommens planer om at udvide dyreholdet.

Udvidet udnyttelsesareal af møddingspladsen er nødvendig, da en del af udvidelsen, cirka 1150 m², drejer sig om dybstrøelsesarealer, som medfører behov for mere opbevaringskapacitet for dybstrøelse på ejendommen.

Området

Ejendommen ligger sydvest for Haderslev og cirka 1,3 km syd for Vojens.

Kommuneplanen 2021-2033

Ejendommen og den nye stald ligger i landzone og udenfor lokalplanlagte eller kommuneplanlagte områder.

Ejendommen ligger i Kommuneplanen i områdeudpegningen for særligt værdifulde landbrugsområder. Ved udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder, sikres landbrugets udviklingsmuligheder, hvor landbrugsproduktionen prioriteres højt.

Retningslinje for 3.1.1 Særligt værdifuldt landbrugsområde er gengivet nedenfor:

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Ejendommen ligger også i kommuneplanens udpegning af bevaringsværdige landskaber.

Retningslinjer for 3.5.1 bevaringsværdige landskaber er gengivet nedenfor:

- De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.
- Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske, oplevelsesmæssige værdier ikke forringes.
- Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter.

Synlighed

Haderslev kommune har vurderet synligheden af det nye staldbyggeri.

Anlægget vil fremstå som en samlet enhed, med samme taghøjder, og samme materialer, der indgår i tag og vægge. Tilbygningen skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved den eksisterende kostald. Den eksisterende kostald er opført med åbne hvide sider med hvide gardiner og mørkegrøn gavlf og gråt tag.

Den nye bygning er synlige fra Jernhytvej. Udsynet til eksisterende staldbygninger er dog begrænset, hvilket skyldes det levende hegn vest for stald 5 & 15. Der stilles derfor vilkår om, at det levende hegn skal forlænges mod nord.

Den nye bygning vil også synlig set fra naboerne der ligger øst for ejendommen. For at sløre udsynet til bygningen, videreføres de eksisterende vilkår om levende hegn langs østsiden af Jernhytvej 47.

Der er undersøgt alternativ placering af den nye stald i tilknytning til eksisterende bygninger, det er dog vurderet, at den ansøgte placering er den bedste for ejendommens drift.

Samlet vurdering

Det vurderes, at det ansøgte byggeri af den nye tilbygning, er erhvervsmæssigt nødvendig, se afsnit A1, opføres i tilknytning til eksisterende bygninger og dermed ikke i væsentligt omfang påvirker landskabets karakter.

Den nye bygning ligger i tæt tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Med den ansøgte placering, byggematerialer og afskærmende beplantning vest for tilbygningen og øst for stald 2 og gyllebeholderne, vil ejendommen med den nye stald og udvidet møddingsplads ikke væsentligt ændre den visuelle oplevelse af landskabet, set fra beboelser og vil ikke være i strid med Kommuneplanens retningslinjer.

For at fastholde det ansøgte stilles der vilkår til placering, dimensioner, byggematerialer og afskærmende beplantning.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers MKR, afsnit 3.1.2 med beskrivelse.

Flydende husdyrgødning opbevares i ejendommens ajlebeholder med fast låg, gyllebeholder og gyllekanaler. Fast husdyrgødning opbevares på ejendommens møddingsplads, som ønskes udvidet. Der er en samlet kapacitet for flydende husdyrgødning på 2.400 m³. Med det forventede dyrehold er den årlige produktion af gylle oplyst til en samlet produktion af gylle på 12.870 m³ og 1.534 m³ dybstrøelse.

Det oplyses, at ansøger forventer, at det kun er den ene beholder på ejendommen, som skal anvendes til gylle, samt gyllebeholderen på Jernhytvej 49 (2.058 m³). Gram og Nybøl godser lejer/ejer cirka 40 gylletanke i og omkring Gram. Husdyrgødningen skal leveres til biogasanlæg, hvorefter biogasanlægget sender returgyllen ud i de beholdere, der ligger tæt på udbringningsarealerne, således, at transporter med gylle minimeres.

Dybstrøelse fra dybstrøelsesafsnit og kalvehytterne vil blive leveret til biogasanlæg. Hvis dybstrøelsen ikke afhentes af biogasanlægget, udbringes dybstrøelsen på markerne.

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16a, stk. 1 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Ifølge DMI kan der i fremtiden forventes mere nedbør, efterhånden som klimaet bliver varmere, og nedbøren falder særligt om vinteren. Der kan forventes mere regn, flere stormfloder og flere kraftige skybrud; Og det kan ikke undgås, at markerne bliver mere våde og oversvømmede, så der ikke altid kan køres på markerne og udbringes gylle som hidtil forventet. Det skal der tages højde for, så overfyldte gylletanke undgås. Der skal derfor tilstræbes en opbevaringskapacitet til mere end 9 måneder.

Der er på ejendommen kun opbevaringskapacitet til 2,2 måneder for gylle. Haderslev kommune vurderer dog sammenfattende, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen i gylletankene på den samlede bedrift. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen, det vil sige, at kravet kan opfyldes med aftaler.

For at sikre mod spild af gødning, stilles der vilkår om opsyn under gødningshåndtering og opsamling af eventuelt spild.

Opbevaring og håndtering af foder

Ensilage opbevares dels på ensilagepladsen og på andre ejendomme, og indkøbt foder opbevares i fodersilo. Der stilles ikke vilkår om håndtering af foder.

Øvrige emissioner

Lugt

Se ansøgers MKR, afsnit 3.7 med beskrivelse.

I ansøgningsystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de tre genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de tre beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Haderslev kommune vurderer, at de afsatte punkter, for de tre beboelsestyper, er korrekte.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er ejendommen Jernhytvej 55. Nærmeste samlede bebyggelse er ved Jernhytvej 41. Nærmeste byzone og fremtidig byzone er Vojens.

Eventuelt kumulation med øvrige husdyrbrug er uden betydning, da den faktisk afstand er længere end 120% af geneafstanden.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Konsekvensafstanden (i dette tilfælde er der anvendt geneafstanden til byzone) er beregnet til 566 meter ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støj

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.1 med beskrivelse.

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. De væsentligste støjkilder vurderes at være interne transportere. I forbindelse med høringssvaret er der kommet bemærkninger til støj og transportere. Jævnfør nedenstående figur 5, forventes der at forekomme godt én daglig transport via Jernhytvej 49. Det vurderes ikke umiddelbart at være til gene for nærmeste nabo. Støj fra transportere på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelser.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, hvorimod kørsel på matriklen ved ejendommens bygninger skal overholde grænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Det fremgår af ansøgningen, at der er en række aktiviteter, der kan medføre støj. Det vurderes, at de nævnte aktiviteter eller andre forhold på ejendommen, ikke vil give anledning til væsentlige rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

Lys

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.4 med beskrivelse.

I forbindelse med høringssvarene er der kommet bemærkninger om lysgener. Ansøger er opmærksom på tiltag for at undgå at naboer bliver generet af lys. Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene. Det er Haderslev Kommune, der vurderer, om en gene er væsentlig. Det er Haderslev Kommunes vurdering, at lysforhold på ejendommen, med det stillede vilkår, ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende.

Transporter

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.6. med beskrivelse. På bilag 4 ses placering af ind- og udkørsel.

Tunge transportere	Nudrift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år Via Jernhytvej 47	Ansøgt drift Antal/år Via Jernhytvej 49
Mælkebil	365	365	0
Indkørsel af korn/foder	12	12	0
Fyringsolie (lastbil)	12	12	0
Husdyr til og fra ejendommen	34	34	0
Ensilering	300	500	0
Indkørsel af halm	30	0	30
Udbringning af husdyrgødning	150+100	0	*
Dybstrøelse + gylle til biogas	0	0	51 + 322
Kørsel med affald (lastbil (dagrenovation))	52	52	0
Afhentning af døde dyr (lastbil)	15	26	0
Sammentælling på Jernhytvej 47 og 49	-	1.001	403
Maksimalt i alt	1.070	1.404	

Figur 5 – Oversigt over transportere på Jernhytvej 47 (fra ansøgers miljøkonsekvensrapport)

Der er indsendt ovenstående opgørelse (figur 5). Ansøger beskriver at antallet af transportere forventes at være uændret, men at det dækker over en øgning i afhentning af gylle og dybstrøelse samt et fald i udbringning af afgasset biomasse.

I forbindelse med høringssvaret er der kommet bemærkninger til transporter. Der er bemærkninger i forhold til antallet af kørsler via Jernhytvej 47 samt tung transport på vejene. Den primære transport i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslerne ved Jernhytvej 47 og en mindre del via Jernhytvej 49. Der forventes at være godt én daglig transport via Jernhytvej 49. Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. På sigt vil gyllen køres til biogasanlæg, og der skal modtages afgasset biomasse retur. Det forventes, at der skal afhentes biogasgylle cirka 2 gange i ugen. Antallet af transporter med gyllevogn forventes at falde, da meget af returgyllen leveres i lejede beholdere rundt omkring Gram. Det samlede antal af daglige transporter på hele ejendommen er knap fire transporter, hvilket ikke vurderes at være atypisk.

Ansøger oplyser, at der ikke er markdrift fra ejendommen, hvilket i stedet udføres af maskinstationen.

De interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme. Indkørslen ved Jernhytvej 49 ligger cirka 35 – 40 meter fra indkørslen ved naboen, Jernhytvej 55. Der stilles vilkår om, at Jernhytvej 47 skal benyttes som primær indkørsel til ejendommen. Det vurderes samlet, at interne transporter således ikke vil give anledning til gener for omkringboende.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporter i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Transport på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Støv

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.3 med beskrivelse.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra ejendommen skal foregå ved hensynsfuld kørsel, specielt når det foregår på grusveje og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er en afstand på cirka 150 m fra ejendommens sydlige indkørsel til nærmeste nabo. Transport på interne kørevej fra Jernhytvej og hen til ejendommens bygninger går ikke forbi nabobeboelser. Støv fra transporter på de interne køreveje vurderes ikke at forårsage støvgener for omkringboende. Øvrige kilder til støv er håndtering af foder, hvilket vurderes at foregå hensigtsmæssigt uden at give anledning til støvgener for eksterne omgivelser.

Der stilles ikke vilkår om støv, da der er god afstand til nærmeste nabo og da støvende aktiviteter på ejendommen ikke vurderes at give anledning til støvgener for de omkringboende.

Skadedyr

Se ansøgers MKR, afsnit 3.8.5. med beskrivelse.

Gener fra fluer og skadedyr skal minimeres, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer for fluebekæmpelse. Husdyrbrug skal følge retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af skadedyr på husdyrbrugets anlæg, så disse skadedyr ikke kommer til at genere husdyrbrugets naboer. Link: retningslinier-for-fluebekæmpelse.pdf (mst.dk).

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes. Link: Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019 (mst.dk).

Reststoffer og affald

Affald

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9. med beskrivelse.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes Regulativ for Erhvervsaffald.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside <https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html>

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af "olie, kemikalier og affald herfra" er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf>

I forskriften står også, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen <https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf>

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Døde dyr

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9.1 med beskrivelse. På bilag 4 ses placering af pladsen til døde dyr.

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da hensynet til lugtgener og uhygiejniske forhold vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som fremgår i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011 om opbevaring af døde dyr.

Spildevand og restvand

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9.7 med beskrivelse. På bilag 3 ses ledningsplan/afløbsskitse.

Ansøger forventer at opsamle al overfladevand fra den eksisterende plansilo til ajlebeholder med fast låg. I den forbindelse vil den eksisterende rørledning blive lavet om, således at plansilovandet kan blive ledt til ajlebeholder med fast låg, og at vand fra de øvrige arealer som kalveplads, møddingsplads og stald ledes til den nordlige beholder.

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at eventuel vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation.

Vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

Åbne nedløbsbrønde skal sikres, så der ikke kan udledes forurenende stoffer til vandløb.

Olie og diesel, kemikalier og andre stoffer

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9.3 med beskrivelse.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af fyringsolie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner og vilkåret om opbevaring og opsamling af spild af kemikalier.

Natur

Se ansøgers MKR, afsnit 3,5 med beskrivelse og vurdering.

Haderslev Kommune henviser til naturvurderingerne i Miljøkonsekvensrapporten om kategori 1, 2 og 3 natur samt øvrig § 3 natur, som vurderes at være fyldestgørende. Det vurderes, at kategori 1, 2 og 3 naturområderne ikke vil blive påvirket af projektet ligesom at tilstanden i øvrig § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet. Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Habitatbekendtgørelsen og bilag IV arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven. Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura 2000-område er Pamhule skov og Stevning Dam ca. 1,2 km nordøst for produktionsanlægget. Området består af et habitatområde og et fuglebeskyttelsesområde (Natura 2000-område nr. 92). For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Natura 2000-området Pamhule Skov og Stevning Dam er specielt udpeget på grundlag af en række af naturtyper, fugle og stor vandsalamander.

Der er ikke registreret nogle bilag IV dyrearter inden for 1,5 km fra ejendommen. Det ansøgte projekt indebærer ikke en væsentlig øget påvirkning af de nærliggende naturområder med ammoniak ligesom, at det er vurderet, at tilstanden i øvrig § 3 natur ikke vil ændre sig som følge af projektet. Haderslev Kommune vurderer deraf, at projektet ikke vil forårsage tilstandsændring, og yngle- og rasteområder for bilag IV-arter vil ikke blive beskadiget eller ødelagt.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller det ansøgte projekt i øvrigt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Ammoniakemissionen er på 5.702 kg NH₃-N/år (stald plus lager). Ejendommen er ikke et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og ellers ikke andre BAT-krav.

BAT Ammoniakemission

Se ansøgers MKR, afsnit 3.12 med beskrivelse.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget.

Den faktiske ammoniakemission er på 5.702 kg NH₃-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 5.702 NH₃-N/år (stalde + lager), overholder husdyrbrugets valg af bedste tilgængelig teknologi (BAT) det beregnede krav.

De anvendte virkemidler er staldtyperne. Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af de ansøgte staldtyper og gødningsopbevaringsanlæg, samt forudsætningen om økologisk drift.

Ressourcer, el- og vandforbrug

Se ansøgers MKR, afsnit 3.9.5 og 3.9.6 med beskrivelse.

Lovens formål er blandt andet særlig at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer. Haderslev Kommune stiller derfor vilkår om at registrere el- og vandforbruget og om at vedligeholde

vandinstallationerne. Desuden skal elinstallationerne og malkeanlæg efterses mindst hvert 5. år. Der skal anvendes LED-belysning i de nye stalde og belysningen skal skiftes til lavenergi, når næste udskiftning er påkrævet.

Ansøger har beregnet el- og vandforbrug ud fra Håndbrug til driftsplanlægning 2015, SEGES. For den ansøgte drift er der et forventet forbrug af el på 301.500 kWh og et forventet forbrug af vand på 15.000 m³. Haderslev Kommune vurderer, at forbruget skal registreres som en del af egenkontrollen.

Uheld

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnligt. Der stilles derfor vilkår om beredskabsplan på ejendommen.

Ansøgningen redegør om en beredskabsplan. Der stilles vilkår omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Egenkontrol

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes egenkontrollvilkår om at der skal være dokumentation for, at el- og vandforbrug registreres samt, at der kan fremvises kontrolrapport for elinstallationer og malkeanlæg.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

Alternativer

Se ansøgers MKR, afsnit 3.17 med beskrivelse.

Haderslev Kommune finder ansøgers redegørelse for alternative løsninger vægtig. Den valgte placering af stalde med videre får husdyrbruget til at fremstå som en samlet enhed.

Placering af den nye tilbygning, nord for eksisterende stalde vurderes som en oplagt placering til en udvidelse af stalden. Kravene til lugt og ammoniakemission bliver overholdt med den valgte placering. Det er overvejet at placere den nye bygning umiddelbart syd for stald 2, men det vil ikke kunne fungere for driften, da malkekøerne skal kunne drives direkte ind i malkestalden.

Hvis der ikke blev givet godkendelse efter § 16a, altså 0-alternativet, ville det betyde, at husdyrbruget fastholdes med det eksisterende produktionsareal og uden mulighed for at udvide besætningen.

Miljøkonsekvensvurdering

Ansøgers konsulent har, som en del af ansøgningsmaterialet, indsendt en Miljøkonsekvensrapport, som krævet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 punkt A, B, D, E og F (bekendtgørelse nr. 2256/2020). Ansøgers miljøkonsekvensrapport kan ses i kapitel E.

Haderslev Kommune har inddraget ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten i sagsbehandlingen, og har undersøgt de fremlagte oplysninger. Kommunen har inddraget relevante oplysninger, der er fremkommet via høringerne i forbindelse med forannoncering af ansøgningen og i forbindelse med udkastet. Haderslev Kommune har på denne baggrund undersøgt projektets indvirkning på miljøet. Den begrundede konklusion med de relevante vilkår er indarbejdet i denne godkendelse.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, og drives på en måde, som ikke medfører væsentlige påvirkninger af omgivelserne. Det sker ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, og efterlever vilkårene i denne godkendelse.

4) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i kapitel B og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, samt ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

5) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrbrugloven, Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 2225 af 27. november 2021, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

6) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse og tilladelse til afledning af tagvand fra ny staldbygning hos Haderslev Kommune.

Orientering om generelle regler

Skjulte fortidsminder i forbindelse med nyt byggeri

Der findes muligvis skjulte fortidsminder på byggearealet, som kun en arkæologisk forundersøgelse kan påvise. Skjulte fortidsminder er beskyttet af museumsloven og skal undersøges forud for jordarbejde.

Haderslev Kommune orienterer hermed ansøger om bestemmelserne i forbindelse med nye bygninger i §§ 25-27 i Museumsloven, link: Museumsloven (retsinformation.dk)

For at minimere risikoen for at en eventuel forundersøgelse kan forsinke byggeriet, anbefales det ejer hurtigst muligt at orientere det ansvarshavende museum, Museum Sønderjylland, Arkæologi Haderslev, om det planlagte byggeri.

7) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden seks år, fra godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt, eller når den ansøgte udvidelse eller ændring faktisk er gennemført. Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet indenfor en frist på seks år. Hvis miljøgodkendelsen herefter ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet.

Ansøgningen anses for delvis udnyttet hvis fx et eller flere af de ansøgte dybstrøelsesarealer i staldene "10 og 19: Kalvehytter", "Stald 2 goldkøer og kælvekvier" og "Bygning 5 & 15 – Stald til malkekøer" inddrages.

8) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal ikke revurderes.

g) Retsbeskyttelse jævnfør Husdyrbrugloven §§ 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der otte års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.
Retsbeskyttelsen gælder indtil den 9. maj 2031.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra husdyrgodkendelse.dk skema nr. 234688 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.
3. Husdyrbruget skal drives økologisk, og skal leve op til økologireglerne og være optaget på Landbrugsstyrelsens liste over økologicertificerede virksomheder i Danmark. Eventuel omlægning til konventionel drift kræver en ny miljøgodkendelse.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

4. Husdyrbruget kan etablere en tilbygning Bygning 11 med et produktionsareal på 1.440 m² (bruttoareal = produktionsareal).

Tilbygningen skal være i nordlig forlængelse af den eksisterende kostald med en længde på 45 m. Bredden skal være 32 m (svarende til den eksisterende kostald). Kiphøjde og hældning på tag skal være det samme som på den eksisterende kostald. Tilbygningen skal placeres som vist i bilag 1.

Tilbygningen skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved den eksisterende kostald. Den eksisterende kostald er opført med åbne hvide sider med hvide gardiner og mørkegrøn gavl og gråt tag.

5. Godkendelse til etablering af tilbygningen er betinget af, at den eksisterende rørledning, der går tværs under bebyggelsen, skal udskiftes med nye tætte rør. Se figur 2. Ved udskiftningen af rørledningen skal ansøger være opmærksom på om der eventuelt er tilsluttet dræn til den eksisterende rørledning. I så fald skal disse tilsluttes den nye rørledning på samme måde (for at sikre afvandingen fra opstrøms beliggende ejendomme). Den nye rørledning skal have samme beliggenhed, samme bundkote og samme dimension som den eksisterende. Den nye rørledning skal synes og godkendes af Haderslev Kommune inden etablering af tilbygningen.
6. Der skal være tilgængelige brønde, op- og nedstrøms. Den vestlige inspektionsbrønd skal holdes vedlige, så der kan tages prøver til analyse for eventuel forurening, når Haderslev Kommune forlanger det.
7. Beplantningen med 1 række træer på den vestlige side af eksisterende Bygning 5 & 15 skal forlænges mod nord, så den skærmer for den nye tilbygning, det vil sige, træerækken skal forlænges med cirka 50 meter. Beplantningen skal plantes senest i efterfølgende plantningssæson efter forlængelsen er etableret.

8. Ligeledes skal trærækken langs den østlige side af matrikel 104 (Gl. Ladegård, Hammelev) bibeholdes og vedligeholdes.
9. Husdyrbruget kan etablere et nyt staldafsnit i den eksisterende stald 2 til goldkøer og kælvkvier på 1.042 m² produktionsareal, så det samlede produktionsareal bliver på maks. 1.661 m².
10. Husdyrbruget kan etablere et nyt staldafsnit i den eksisterende stald Bygning 5 & 15 på 44 m², så det samlede produktionsareal bliver på maks. 1.576 m².
11. De nye staldafsnit med dybstrøelse, der inddrages i Stald 2 og Bygning 5 & 15, skal have afløb til en opsamlingsbeholder, en pumpeump eller eksisterende gyllekanaler.
12. Husdyrbruget kan etablere et nyt staldafsnit på 64 m² til kalvehytter. Den nye plads skal være et fast støbt betonareal og der skal være afløb til opsamlingsbeholder fra pladsen.

Den nye plads til kalvehytter skal etableres nord for eksisterende stald 2 til goldkøer og kælvkvier. Den samlede plads til kalvehytter må være op til 6x50 m.

13. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående figur 6, og placeret som vist i bilag 1 samt med produktionsarealerne som angivet i bilag 2.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal %
Ansøgt drift							
10 og 19: Kalvehytter	293	Naturlig ventilation	3 m	(#544840) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	228	77
				(#521951) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	64	21
Stald 2 goldkøer og kælvkvier	1865	Naturlig ventilation	3 m	(#523563) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1042	55,8
				(#521980) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	386	20,7
Bygning 11: Ny tilbygning	1440	Naturlig ventilation	3 m	(#521957) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	233	12,5
				(#521959) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1440	100
Bygning 5 & 15 - Stald til malkekøer	2577	Naturlig ventilation	3 m	(#528473) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	44	1,7
				(#521962) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1532	59,4
Sum						4969	

Figur 6: Stalde, produktionsarealer og udnyttelse af bruttoarealet i procent.

Anlæg til gødning

14. Husdyrbruget må udvide udnyttelsen af den eksisterende møddingsplads fra 360 m² til 594 m² hvilket svarer til et gødningsareal på 100%.
15. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående figur 7 og placeret som vist på bilag 1.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
1800 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 23,94 m	446
600 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 13,82 m	153
Fast gødning	Fast				594

Figur 7: Opbevaring af husdyrgødning.

Anlæg til foder, plansiloer

16. Ensilagesaft og overfladevand (restvand) fra arealet med plansiloer der ønskes udsprinkles på landbrugsjord, skal ledes til en opsamlingsbeholder med et volumen, der sikrer, at ensilagesaften og overfladevandet kan udbringes efter reglerne om ensilagesaft i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

Beholderkapaciteten skal være dimensioneret ud fra det givne areal og regn intensiteten. Hvis beholderen løber over, skal der være en kobling til gyllesystemet.

Udsprinklingsanlægget skal som minimum overholde Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 "Udsprinkling af ensilagesaft og restvand".

Håndtering af husdyrgødning

17. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
18. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således, at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden tilførsel af gylle til gylleboldere fra staldene eller fra returnering fra biogasanlæg skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den aktuelle mængde gylle.
19. Der skal være tør dybstrøelsesmätte. Spalter og gangarealer skal rengøres efter brug.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)

Lugt

20. Ejendommen og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

21. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser Det åbne land dB(A)	Støjgrænser Byzone dB(A)	Støjgrænser Samlet bebyggelse dB(A)	Reference tidsrum (Midlingstid)
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer

Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Figur 8: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Det er den samlede støj fra ejendommen, dog undtaget markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner, der er omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Transporter

- Transporter til ejendommen skal primært ske via indkørslerne på Jernhytvej 47.

Lys

- Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

- Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, med videre. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, med videre med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Døde dyr

- Opbevaring af døde dyr må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Spildevand

- På befæstede arealer må der ikke ske oplag af foder med videre, der med eventuelt regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder skal straks opsamles.

28. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der, hvor der er vegetation.
29. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gødning til drænsystemet.

Olie, diesel, kemikalier og andre stoffer

30. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
31. Tanke skal være sikret mod påkørsel.
32. Tanke skal stå på fast bund med eventuel opkant omkring, så spild kan opsamles.
33. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
34. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder kattegros, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Ressourceforbrug

35. El- og vandforbrug skal registreres mindst en gang om året.
36. Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder malkeanlæg/malkerobotter af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.
37. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning eller anden lavenergibelysning og der skal skiftes til lavenergilystofrør i eksisterende stalde og bygninger, når de eksisterende er udtjente.
38. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Uheld

39. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte.

Egenkontrol

40. Det årlige el- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
41. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne og malkeanlæg/malkerobotter skal kunne fremvises.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 5 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jævnfør godkendelsesbekendtgørelsen § 60).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen. Ingen har anmodet om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den 13. februar 2023 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør godkendelsesbekendtgørelsen § 61)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen, som her svarer til lugtgeneafstanden til byzone på 566 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der indkom to høringssvar i høringsperioden. Høringssvarene er identiske og fra en virksomhed og en nabo på Jernhytvej 55. I høringssvaret er der bemærkninger til transporter, støj og belysning. Se bilag 6.

Høringssvarene har givet anledning til præcisering af vilkår og nyt bilag om transporter. Kommunens behandling af høringssvarene indgår i afsnittet om kommunens begrundelse for de stillede vilkår (afsnit A.3).

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 09-05-2023.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 09-05-2023.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger og ejer: Gram og Nybøl Godser, Slotsvej 54, 6510 Gram
e-mail: Svend.bodersen@gramslot.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: LandboSyd, att.: Henriette Fries/Ulla Refshammer Pallesen
e-mail: hef@landbosyd.dk / upa@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. forh. 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sevest@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk

- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund,
6500 Vojens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 06-06-2023

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Eventuelle klager har ikke opsættende virkning. Det betyder at godkendelsen godt må tages i brug inden en eventuel klagesag er afgjort, men det vil ske på ansøgers eget ansvar.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden seks måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden seks måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Astrid Kjærulff Jepsen

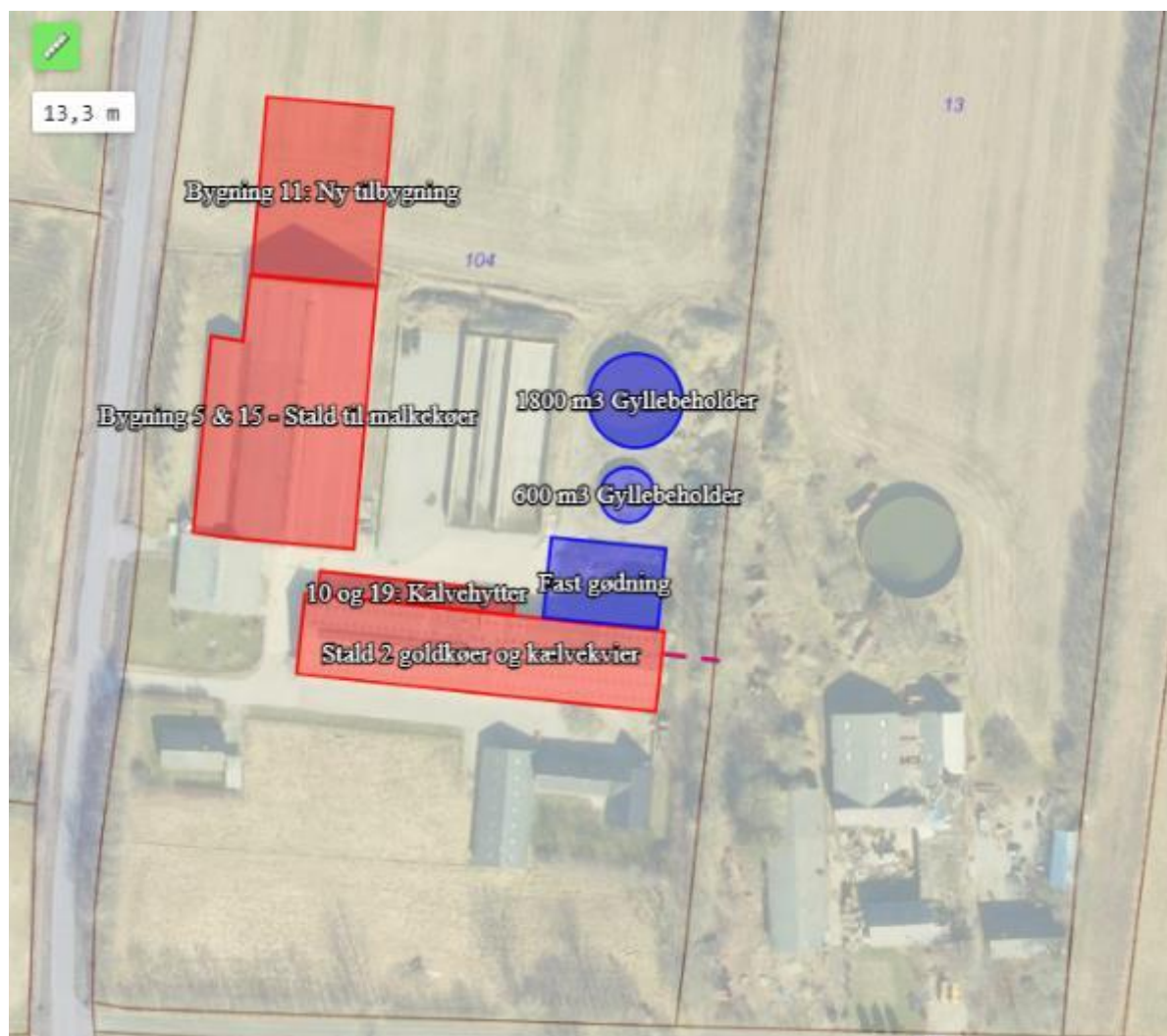
Sagsbehandler

Haderslev Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 Situationsplaner

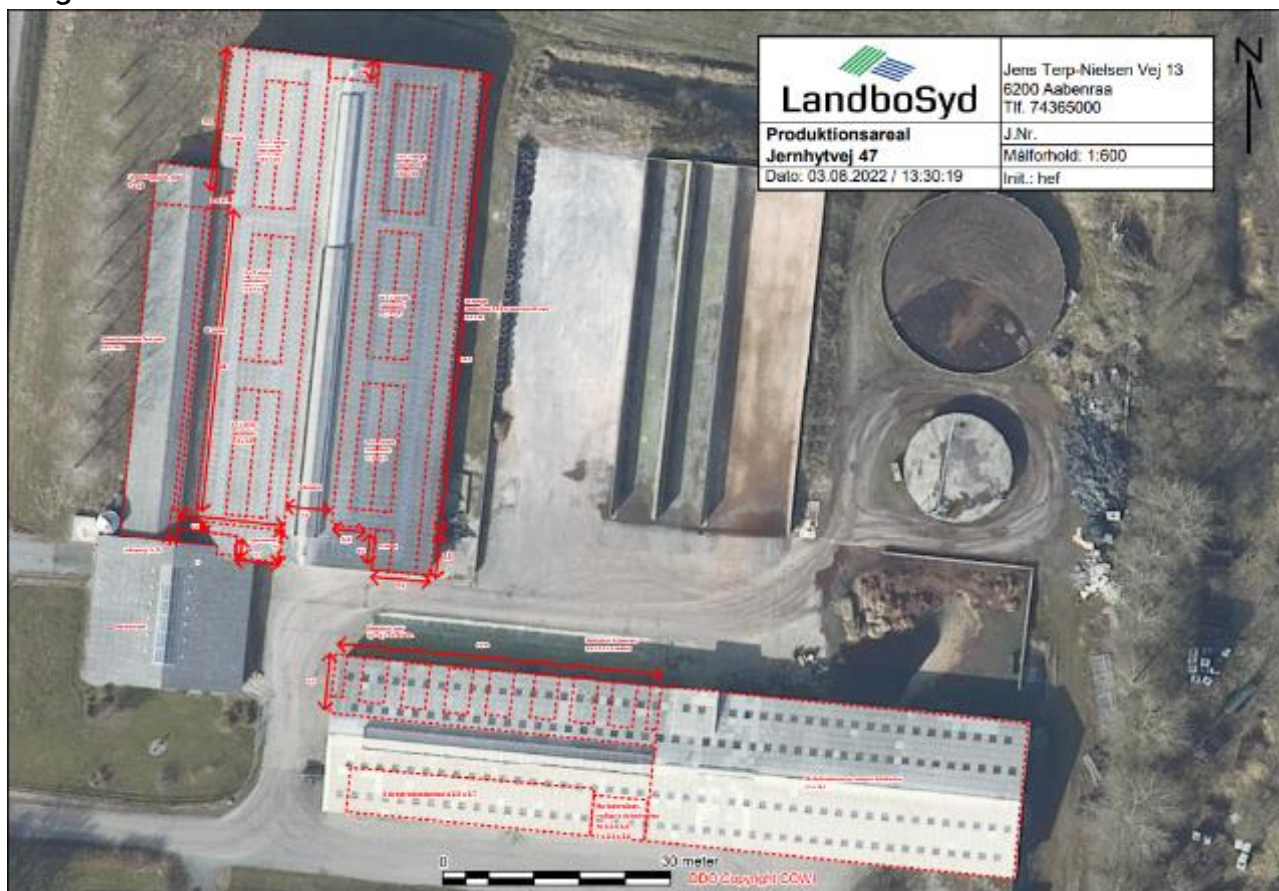

Naboskel

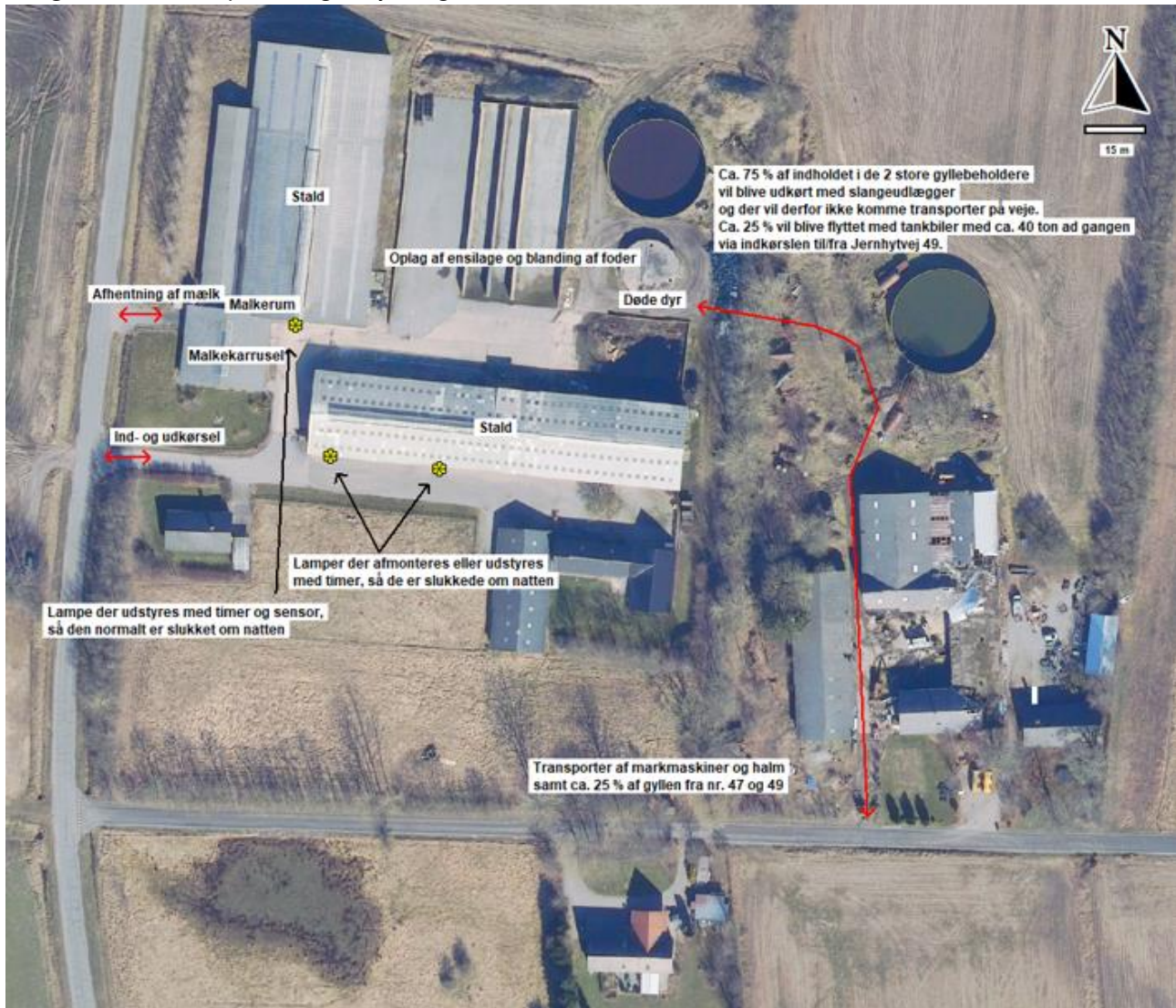
Malkestalden ligger umiddelbart syd for Stald 5 & 15.

Bilag 2 Produktionsarealer

Produktionsarealer – fra ansøgningen

Bilag 4 Transporter og belysning

Bilag 5

Afstande i forhold til afstandskrav

Afstand fra Stald 2 til naboskel.

Afstand fra møddingsplads til naboskel.

Afstand fra Stald 2 til beboelse på samme ejendom.

Bilag 6

Hørings svar

Hørings svar fra:
William Posch
Jernhytvej 55
6500 Vojens

Indsigelse til miljøgodkendelse af malkekvæg på Jernhytvej 47.

Vedrørende tung transport og støj.

I rapporten er der modstridende oplysninger om transporten af gylle.

Man kan ikke ud af rapporten læse om der skal køres gylle ud nr. 47 nuværende indkørsler, eller om det kommer til at ske via en gammel indkørsel der er nedlagt.

1) I rapporten står at transporterne er uændrede, og at det ikke vil være til gene for naboerne. Der har indtil nu, siden 2006, ikke været nogen tunge transporter ned af den blinde vej vi bor på.

2) Transporter ad Jernhytvej hvor der ingen naboer er? Er det ud for nr. 47 så er det rigtigt, men hvis de genåbner den gamle indkørsel, som beskrevet på bilag 4. er det lige ud for vores indkørsel. Den blinde vej vi bor på er ikke en landevej, her kan to biler ikke passere hinanden.

Kan vejen overhovedet bære den slags tung trafik?

Svend Brodersen oplyser pr. telefon at de påtænker at køre gylletransporter ud via nr. 49.

Det betyder, de kommer til at køre forbi vores hus.

Vi har oplevet i vinter, at der blev kørt gylle til/fra tanken på nr. 49.

Vejen er i øvrigt stadig ikke gjort ren efter gylletransporterne, eller nedrivningen af bygningerne på nr. 49.

Her blev kørt med meget store lastbiler der får hele huset til at vibrere.

3) Tidligere ejer har kunnet komme forbi mellem staldene og kalvehytter med deres traktor og gyllevogn, det var bestemt ikke små maskiner heller.

Vi foreslår, at man vil køre gylletransporter direkte ud til Jernhytvej via den blå linje tegnet ind forneden, på egen matrikel, hvis det ikke er muligt at køre mellem staldene.

Vurdering Som nævnt sker transporter ad Jernhytvej, og der ligger ingen naboer overfor indkørsel til ejendommen. Transporterne forventes at være uændret. De uændret antal transporter vurderes ikke at være væsentligt til gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejen. (side 70-71)

Svend siger i telefonen at de vil køre ud fra nr 49.

Siger at de ikke vil benytte den gamle indkørsel, som beskrevet på billedet.

Lyspåvirking.

Det er ikke korrekt at der ikke er udvendig belysning på bygningerne.

Der er 3 lys kilder der peger over mod nr. 55.

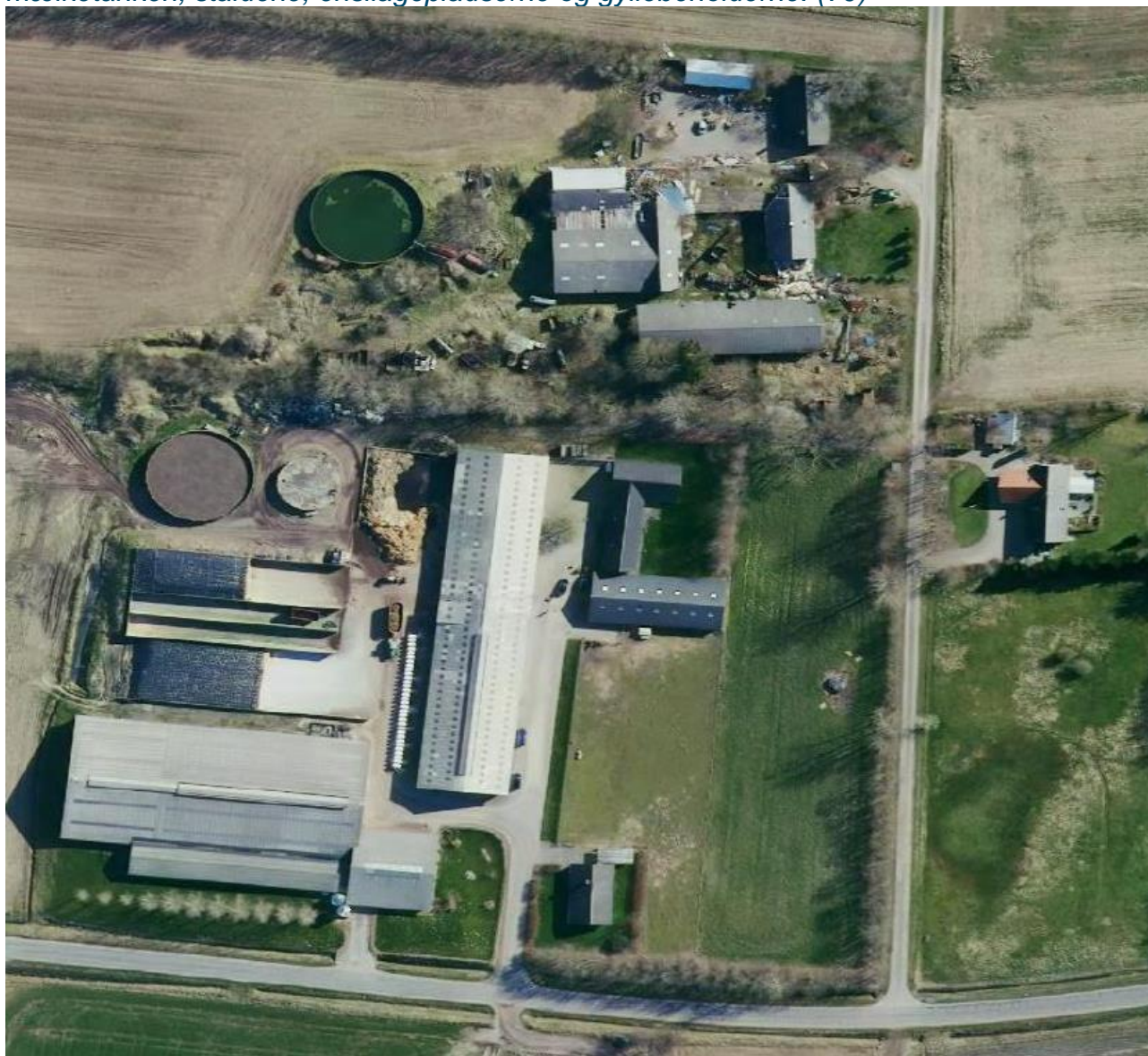
De tændt hele natten igennem, de lyser med skarp LED lignende lys.

Det er generende for omgivelserne.

Nedenstående billede er taget kl. 00 den 14-3-2023 fra vores vestlige indkørsel.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c) Der er ingen udvendig belysning på driftsbygningerne eller lysprojektør på ejendommen. Der er lys i staldene døgnet rundt, dog er belysningen i stalde dæmpet mellem ca. kl. 23 og kl. 04. Lysbehovet i nattetimerne er for at få en optimal mælkeproduktion og reproduktion, da forsøg har

vist, at malkende køer skal have 16-18 timers lys og 6-8 timers mørke i døgnet. I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning på ensilagepladserne og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på - ved mælketanken, staldene, ensilagepladserne og gyllebeholderne. (70)

Høringssvar fra:

Coach-og healerhuset, der har adresse på Jernhytvej 55
Tine Schmidt
Jernhytvej 55
6500 Vojens

Indsigelse til miljøgodkendelse af malkekvæg på Jernhytvej 47.

Vedrørende tung transport og støj.

I rapporten er der modstridende oplysninger om transporten af gylle.

Man kan ikke ud af rapporten læse om der skal køres gylle ud nr. 47 nuværende indkørsler, eller om det kommer til at ske via en gammel indkørsel der er nedlagt.

1) I rapporten står at transporterne er uændrede, og at det ikke vil være til gene for naboerne. Der har indtil nu, siden 2006, ikke været nogen tunge transporter ned ad den blinde vej vi bor på.

2) Transporter ad Jernhytvej hvor der ingen naboer er? Er det ud for nr. 47 så er det rigtigt, men hvis de genåbner den gamle indkørsel, som beskrevet på bilag 4. er det lige ud for vores indkørsel. Den blinde vej vi bor på er ikke en landevej, her kan to biler ikke passere hinanden.

Kan vejen overhovedet bære den slags tung trafik?

Svend Brodersen oplyser pr. telefon at de påtænker at køre gylletransporter ud via nr. 49.

Det betyder, de kommer til at køre forbi vores hus.

Vi har oplevet i vinter, at der blev kørt gylle til/fra tanken på nr. 49.

Vejen er i øvrigt stadig ikke gjort ren efter gylletransporterne, eller nedrivningen af bygningerne på nr. 49.

Her blev kørt med meget store lastbiler der får hele huset til at vibrere.

3) Tidligere ejer har kunnet komme forbi mellem staldene og kalvehytter med deres traktor og gyllevogn, det var bestemt ikke små maskiner heller.

Vi foreslår, at man vil køre gylletransporter direkte ud til Jernhytvej via den blå linje tegnet ind forneden, på egen matrikel, hvis det ikke er muligt at køre mellem staldene.

Vurdering Som nævnt sker transporter ad Jernhytvej, og der ligger ingen naboer overfor indkørsel til ejendommen. Transporterne forventes at være uændret. De uændret antal transporter vurderes ikke at være væsentligt til gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejen. (side 70-71)

Svend siger i telefonen at de vil køre ud fra nr 49.

Siger at de ikke vil benytte den gamle indkørsel, som beskrevet på billedet.

Denne tunge transport og støjgener (vibrationer) har stor betydning for driften af min virksomhed. Klienterne bliver påvirket af dette, og derfor får de ikke fuld udbytte af behandlingerne.

Dette er bevist ved sidste dagsudkørsel af gylle fra Jernhytvej 47.

Derudover bliver deres køretøj ekstemt beskidt ad kørsel til vores Matrikel pga den meget beskidte vej.

Lyspåvirking.

Det er ikke korrekt at der ikke er udvendig belysning på bygningerne.

Der er 3 lys kilder der peger over mod nr. 55.

De tændt hele natten igennem, de lyser med skarp LED lignende lys.
Det er generende for omgivelserne.

Nedenstående billede er taget kl. 00 den 14-3-2023 fra vores vestlige indkørsel.
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c) Der er ingen udvendig belysning på driftsbygningerne eller lysprojektør på ejendommen. Der er lys i staldene døgnet rundt, dog er belysningen i stalde dæmpet mellem ca. kl. 23 og kl. 04. Lysbehovet i nattetimerne er for at få en optimal mælkeproduktion og reproduktion, da forsøg har vist, at malkende køer skal have 16-18 timers lys og 6-8 timers mørke i døgnet. I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning på ensilagepladserne og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på - ved mælketanken, staldene, ensilagepladserne og gyllebeholderne. (70)

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 1

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten " 2022.08.19 §16 a miljøkonsekvensrapport Jernhytvej 47" og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken, i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jævnfør miljøkonsekvensrapportens redegørelser.

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Jernhytvej 47
6500 Vojens

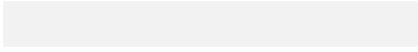
Ansøgning om godkendelse af forlængelse af eksisterende kostald,
nye produktionsarealer og eksisterende møddingsplads

Skema 234688

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)

Ansøger og ejer	Gram og Nybøl Godser A/S Slotsvej 54 6510 Gram svend.brodersen@gramslot.dk
Husdyrbrugets adresse	Jernhytvej 47, 6500 Vojens
CVR-nummer	38097512
CHR-nummer	51775
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100016735
Matrikel-nr.	Matrikel: 104 - Gl. Ladegård, Hammelev
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Hesteløkken 1, 6510 Gram, Agtrup Midtskovvej 125, 6191 Bjert og Lille Vedbølvej 1 og 6, 6500 Vojens, Vedbølvej 16, Tøndervej 89 6500 Vojens, Midtervej 10, 6520 Toftlund, Birkelundvej 11, 6541 Bevtoft samt et mindre hobbyhold på Slotsvej 4, Gram.
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	234688
Konsulent	Henriette Fries LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa hef@landbosyd.dk Tlf.: 20145333

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Jernhytvej 47, 6500 Vojens.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2225 af 27/11/2021

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	47
Forord / læsevejledning.....	47
1. Indledning.....	52
1.1 Metode og manglende viden (F6)	52
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	53
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	55
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c).....	56
3.1.1 Produktionsarealer	56
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	59
3.1.3 Drift af anlægget.....	61
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)	62
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3).....	62
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)	63
3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b).....	64
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	67
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	72
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)	74
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	75
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	76
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	76
3.8.3 Støv (B7, E1b)	76
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)	77
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	77
3.8.6 Transporter (B7, E1b)	77
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b).....	78
3.9.1 Døde dyr (B8).....	78
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)	78
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	79
3.9.4 Råvarer (B7).....	79
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c).....	80
3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)	81
3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)	82
3.10 Klima (F4, F5f).....	84
3.11 Forslag til egenkontrol (B7)	85

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)	85
3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)	86
3.14 Overvågning (F7)	87
3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d).....	87
3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)	88
3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)	88
3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed.....	90
4. Oplysninger om konsulenten (E3).....	90
5. Konklusion	90
6. Referenceliste (F10)	90
7. Bilag.....	91

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer ændringen af kvægholdet på Jernhytvej 47, 6500 Vojens.

Ansøger ønsker, at:

- udvide den eksisterende kostald.
- inddrage eksisterende arealer (44 m²) i kostald til dybstrøelse.
- forøgelse af produktionsarealerne i den eksisterende gold- og kælvkviestald.
- godkendelse af den eksisterende møddingsplads.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Svend Brodersen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrbruglovens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af ansøgningen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Jernhytvej 47 ved Vojens. Husdyrbruget skal fremadrettes drives som et økologisk malkekvæghold.

Ansøgningen er indsendt for, at få godkendelse til at udvide produktionsarealerne i de to eksisterende stalde, lave en tilbygning på den eksisterende kostald samt godkendelse af den eksisterende møddingsplads.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger på Jernhytvej 47 ved Vojens, og ejendommen fremstår som en samlet enhed. Ansøger ønsker at udvide den eksisterende kostald mod nord, og fremadrettet vil anlægget også fremstå som en samlet enhed.

Afstandskrav

Der søges dispensation til afstandskravet ved matrikel skel ved nr. 13, Gl. Ladegård, Hammelev, da den nuværende foderopbevaringsplads i gold- og kælvkviestalden ændres til et dybstrøelsesareal. Ansøger ejer denne matrikel. Ligeledes søges der dispensation til afstandskravet til stuehuset. Afstanden er 14 meter fra gold- og kælvkviestalden til stuehuset.

Den eksisterende møddingsplads ligger cirka 15 meter fra naboskel (ejet af ansøger), og da pladsen ønskes udnyttet fuldt ud til husdyrgødning, søges der dispensation til afstandskravet.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

Støj og vibrationer fra selve husdyrbrugets faste bygninger og installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, idet de fleste støjende aktiviteter foregår indendørs. Rundt om ejendommen er der befæstede arealer, hvilket minimerer støvgener betydeligt.

Fluer og skadedyr bekæmpes, mens døde dyr overdækkes og opbevares ved gylletanken, hvilket vurderes ikke at medføre væsentlig gene for naboer.

Transport til og fra ejendommen sker ved indkørslen ved Jernhytvej.

Husdyrbruget herunder staldene ligger ca. 100 meter fra nærmeste nabo. Ved de generelle bestemmelser til indretning og drift af husdyrbrug og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, vurderes det samlet at dyreholdet ikke vil medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse, og dette udbringes på markerne af maskinstationen. Gyllen leveres til biogasanlæg.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper er overholdt, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt merdepositionskravet til de mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 3500 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er desuden faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

I ansøgningsprocessen er der drøftet forskellige placeringer og indretningsmuligheder for den nye tilbygning til stalden.

0-alternativet er, at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse. Husdyrbruget vil ikke skulle revurderes, da det ikke er et IE-husdyrbrug og kravene til totaldepositionskravene for kategori 1- og 2-natur er overholdt.

Alternativer til teknologi og foranstaltninger

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger er mulighederne for indførelse af teknologi på økologiske bedrifter begrænset.

Skrab af spaltearealet er ikke længere en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, hvorfor det ikke er muligt at opnå en ammoniak-reducerende effekt af denne.

Installering af et forsøringsanlæg til forsuring af gyllen er ikke en mulighed, da bedriften drives økologisk, og gylleforsuring ikke er godkendt i økologisk produktion. De eneste muligheder for at indføre en ammoniakbegrænsende foranstaltning er ved at overdække de eksisterende gylletanke eller anvende fast drænede gulve i kostalden, dette er dog fravalgt som ammoniak reducerende virkemiddel, da BAT er overholdt.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Husdyrbrugets bygningsæt ligger samlet på den østlige side af Jernhytvej. Husdyrbruget drives under Gram og Nybøl Godser og drives økologisk. Bygninger m.v. ses af figur 1 samt af bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg m.v.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne er opgjort af Henriette Fries, LandboSyd i maj 2022.

8 årsdriften og nudriften

Den gældende produktionstilladelse for 8 år siden var en § 12 miljøgodkendelse fra den 3. november 2011. Godkendelsen blev påklaget, og den. 12. december 2012 stadfæstede Natur- og Miljøklagenævnet Haderslev kommunes afgørelse. Denne godkendelse gav tilladelse til et dyrehold på 337 stk. malkekøer, 40 stk. hundyropræt (kalve/kvier) (0-3 mdr.), 15 stk. hundyropræt (kvier) (24-25 mdr.) og 169 producerede tyrekalve (40-55 kg), alle er tung race.

I §12 godkendelse fra 2011 indebar udvidelsen også, en forlængelse af kostalden mod nord, ny plansilo, en ny kalveplads og en ny gyllebeholder. Forlængelsen af kostalden og gyllebeholderen blev ikke opført, og derved bortfaldet.

Som det fremgår af figur 4 på side 11 stemmer placeringen af den godkendte kalveplads i §12 godkendelse ikke helt overens med det opførte. Det vurderes dog at være en bagatelmæssig ændring, hvorfor den fysiske placering er angivet i 8 års-, nudrift og ansøgt drift.

I §12 godkendelse fremgår det, at der blev tilladt et areal på 228 m² til kalve, hvorfor dette areal er angivet i 8- års og nudriften for staldafnit "10 og 19 kalvehytter". I ansøgt drift er dette areal angivet til 292 m².

Staldbygningerne har stået tomme siden juni 2020. Det vurderes, at der ikke er indtruffet kontinuitetsbrud, da der har været dyr på ejendommen indenfor de sidste tre år.

Produktionsarealerne³ for 8 års driften fremgår af nedenstående tabel 1.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
8 års drift						
10 og 19: Kalvehytter	293	Naturlig ventilation	3 m	(#541592) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	228
Stald 2 goldkøer og kælvekvier	1865	Naturlig ventilation	3 m	(#537208) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	233
				(#537206) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	386
Bygning 5 & 15 - Stald til mælkekøer	2577	Naturlig ventilation	3 m	(#541596) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1332
Sum						2379

Tabel 1, Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtyper og produktionsareal

Ansøgt drift

Der søges om:

- forøgelse af produktionsarealerne i den eksisterende gold- og kælve kviestald.
- forlængelse af den eksisterende kostald
- mulighed for at inddrage et eksisterende areal i kostald til dybstrøelse.

Eksisterende ungdyrstald

I den eksisterende gold- og kælvekvæstald ønsker ansøger, at udnytte det store disponible areal mod øst til dybstrøelse. Desuden ønsker, ansøger at have mulighed for at inddrage den eksisterende plads til foderopbevaring til dybstrøelse.

Figur 2, Disponibel areal i ungdyrstalden, der indrettes med dybstrøelse. Foto: Landbosyd

Inddragelse af eksisterende areal til dybstrøelsesareal i kostald

I den eksisterende kostald ønskes muligheden for at inddrage et areal på 44 kvadratmeter til dybstrøelse. Arealet fremgår af nedenstående figur.

Figur 3, disponibelt areal i kostald, der kan indrettes med dybstrøelse. Foto: Landbosyd

Tilbygning til kostald

Selve tilbygningen af kostalden er endnu ikke indrettet og projekteret. Bygningen bliver 45 meter lang og samme bredde som den eksisterende kostald. Tilbygningen indrettes med senge og spalter.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglende	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
10 og 19: Kalvehytter	293	Naturlig ventilation	3 m	(#544840) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	228
				(#521951) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	64
				(#523563) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	1042
Stald 2 goldkøer og kælvekvier	1865	Naturlig ventilation	3 m	(#521980) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	386
				(#521957) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	233
Bygning 11: Ny tilbygning	1440	Naturlig ventilation	3 m	(#521959) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1440
Bygning 5 & 15 - Stald til malkekøer	2577	Naturlig ventilation	3 m	(#528473) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	44
				(#521962) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1532
Sum						4969

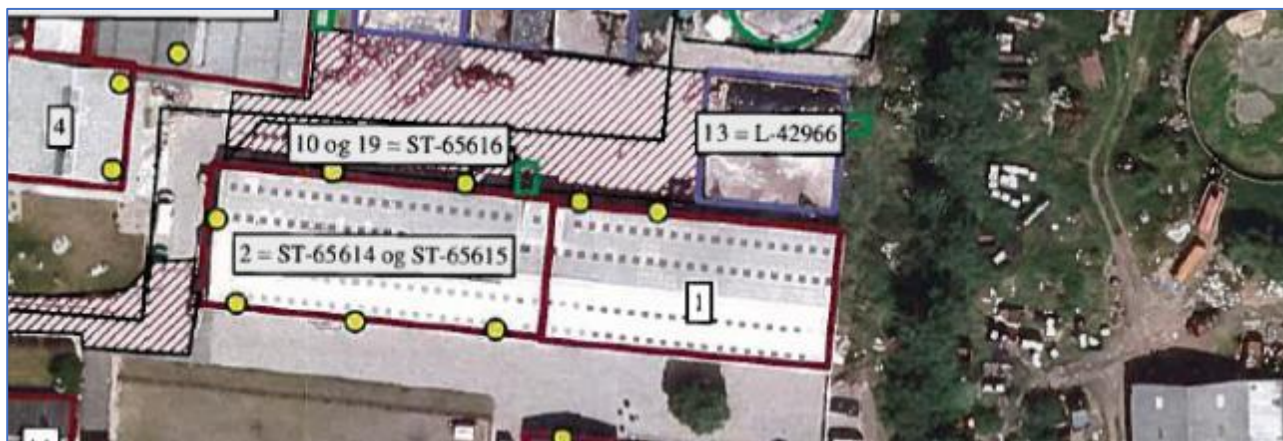
Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer, Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

I den eksisterende §12 miljøgodkendelse med tilhørerne ansøgningskema, fremgår møddingspladsen i enden af Stald 2. Se placering på figur 4. I selve miljøgodkendelsen og bilag hertil er placeringen korrekt angivet med et samlet areal på 360 m³, og den nuværende møddingsplads anses som miljøgodkendt. Der søges derved om godkendelse af de ekstra kvadratmeter i den fysisk opførte møddingsplads.

Figur 4, Placering af mødding og kalveplads i eksisterende ansøgningskema til §12 miljøgodkendelse.

Figur 5, Placering af møddingspladsen i §12 godkendelsen af 3. november 2011.

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 3. For opbevaringsanlæg er 8 års driften og nudriften identiske.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
1800 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 23,94 m	446
600 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 13,82 m	153
Fast gødning	Fast				594
Nudrift					
1800 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 23,94 m	446
600 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 13,82 m	153
Fast gødning	Fast				594
8 års drift					
1800 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 23,94 m	446
600 m ³ Gyllebeholder	Flydende			4 m x 13,82 m	153
Fast gødning	Fast				594
Gødningsandele					
Lagemavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger			Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Fast gødning	Kvæg, heste, får og gøder				594
Nudrift					
Fast gødning	Kvæg, heste, får og gøder				360
8 års drift					
Fast gødning	Kvæg, heste, får og gøder				360

Tabel 3 Opbevaringsanlæg på Jernhytvej 47.

På ansøgningstidspunktet forventer ansøger, en fremtidige produktion på 450 køer, hvilket giver en samlede produktion af gylle på 12.870 m³ gylle og 1.534 m³ dybstrøelse.

Gram slot overvejer, at lede overfladevand fra plansiloerne til den lille overdækket gyllebeholder (600 m³), hvorfra det skal sprinkles ud. Plansilo området er opmålt til ca. 2300 m², hvilket giver en samlet vandmængde på 2351 m³ pr. år. Da udsprinklingen ikke er fast besluttet, er den lille gyllebeholder for en sikkerhedsskyld angivet som opbevaringsanlæg i husdyrgodkendelse.dk.

Restvand fra betonpladsen med kalvehytterne og møddingspladsen ledes til gyllebeholderne. Området er opmålt til ca. 600 m², hvilket giver en årlig vandmængde på 613 m³ pr. år. Indretning af pladsen ses på figur 14 på side 31.

Gram slot forventer, at det kun er den ene beholder på Jernhytvej 47 der skal anvendes til gylle, samt gyllebeholderen på Jernhytvej 49 (2058 m³). Gram og Nybøl godser lejer/ejer ca. 40 gylletanke i og omkring Gram. Husdyrgødningen skal leveres til biogasanlæg, hvorefter biogasanlægget sender returgyllen ud i de beholdere der ligger tæt på udbringningsarealerne, således at transporter med gylle minimeres.

Dybstrøelses fra dybstrøelsesafsnittene og kalvehytterne vil blive leveret til biogasanlæg. Hvis dybstrøelsen ikke afhentes af biogasanlægget, udbringes dybstrøelsen på markerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldes ved opbevaring i de eksisterende gyllebeholdere under Gram og Nybøl godser.

Vurdering

Det vurderes, at Gram og Nybøls opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til det forventede dyrehold. Opbevaringskravet på 9 måneder er et lovkrav og skal opfyldes uanset, hvilke vilkår der eventuelt stilles i en miljøgodkendelse.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af husdyrbruget varetages af ansøger og medarbejdere. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af kvægbesætningen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Slukningsudstyr kontrolleres årligt.
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften

3.2 Bygningmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler som tidligere beskrevet en udvidelse af eksisterende kostald.

Udvidelsen forventes, at blive igangsat indenfor de nærmeste par år. Selve anlægs-og byggefasen forventes, at tage ca. 6 måneder. Herefter forventer ansøger, at kunne indsætte de første køer. Selve byggefasen vil ansøger koordinere i samarbejde med entreprenøren. Inden byggeriet påbegyndes, vil ansøger indhente de fornødne tilladelser som byggetilladelse, spildevandtilladelse osv.

Terrænet nord for husdyrbruget, hvor etableringen af stalden skal ske falder med cirka 1 – 1,5 meter. Udvidelsen forventes at ske i kote 43,25. Under staldene forventes det, at der bliver brugt sand.

Byggematerialer til kostalden omfatter primært stål og beton, herunder råstoffer som bl.a. sand og grus. Der opnås jordbalance ved at benytte overskudsmuld fra anlægsarbejdet til at fordele ud på udbringningsarealerne.

Nedrivning

Der sker ingen nedrivning af bygninger.

Vurdering

I anlægsfasen vil der kunne forekomme emissioner af støv og støj fra anlæggets arbejde. Selve anlægsarbejdet vil ske inden for normal arbejdstid, og anlæg-og byggearbejdet vurderes ikke at medføre væsentlige støj, vibration og støvgener.

Der forbruges ressourcer til byggeriet, specielt i form af beton til fundamenter og elementer, som kræver energi til fremstilling. Beton er dog det absolut foretrukne materiale til opbevaring af gødningsstoffer og til konstant at være i kontakt med vand og husdyrgødning, da det er slidstærkt og kan støbes, så det er tæt og holdbart. Der er derfor ikke relevante alternativer til at opføre staldene og ensilagepladsen i beton, hvis man ønsker at opføre en stor stald eller gyllebeholder.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

På Gram og Nybøl Godser drives der husdyrhold på:

Lille Vedbølvej 6 og 1, 6500 Vojens

Hesteløkken 1, 6510 Gram

Vedbølvej 16, 6500 Vojens

Agtrup Midterskovvej 125, 6091 Sdr. Bjert

Midtervej 10, 6520 Toftlund

Birkelundvej 11, 6541 Bevtoft

Tøndervej 89, 6500 Vojens

samt et mindre hobbydyrehold på Slotsvej 4, 6510 Gram.

De 9 ejendomme vurderes ikke at være teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet jf. husdyrlovens § 16c. Ejendommene kan adskilles og drives hver for sig, da de alle har anlæg (fodersiloer/plansiloer) til foder og opbevaring af husdyrgødning. Desuden ligger ejendommene langt fra hinanden, hvilket gør, at miljøpåvirkningen fra hvert enkelt anlæg kan vurderes selvstændigt.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrproduktionen ikke er produktionsmæssig sammenhængende med de andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

Landskab

Staldanlægget og gyllebeholderne ligger i Haderslev Kommune cirka 1300 meter fra Vojens. Området er domineret af store landbrugsflader med en del læghegnbeplantning, og mod nord er der flere skovområder. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2011 blev der stillet vilkår om, at der skulle opføres beplantning i forbindelse med udvidelsen og den nye gyllebeholder. Disse blev dog aldrig opført hvorfor vilkåret om beplantning anses som bortfaldet.

Ejendommen ligger ud mod Jernhytvej, og ligger i overgangen mellem et yngre morænelandskab og dødislandskab. Ejendommen ligger i et område udpeget for *Bevaringsværdigt landskab* og udenfor *større sammenhængende landskab* og *geologiske bevaringsværdier*.

Jf. Haderslev kommunes landskabskarakteranalyse ligger ejendommen i delområde " K17, stationsby mosaiklandskab". Her fremgår det, at den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende, samt at området er præget af store marker der er afgrænset af levende hegn.

Den eksisterende kostald er opført med åbne hvide sider med hvide gardiner og mørkegrøn gavl og gråt tag.

Bygningsmæssigt ønsker ansøger, at udvide den eksisterende kostald med cirka 45 meter mod nord. Bygningen vil blive opført i samme farve- og materialevalg som den eksisterende kostald. Den eksisterende kostald ligger i kote cirka 43,25 meter. Umiddelbart nord for stalden falder terrænet til cirka 41,25 meter. Det betyder, at der skal fyldes jord på, på den forlængede del af kostalden. For at tilpasse landskabet herom, er ansøger indstillet på at lave en beplantning langs Jernhytvej.

Figur 6, Billede af landskabet nord for kostalden. Foto: Landbosyd.

Vurdering

Den nye kostald vil blive bygget på, på den eksisterende kostald. Ansøger vil lave en beplantning ud mod Jernnytvej som vil skærme for store dele af kostalden og det øvrige anlæg. Hele bygningsmassen vil fortsat komme til at syne som en samlet enhed.

Landskabeligt vil tilbygningen fremstå som en naturligt integreret del af det eksisterende anlæg. Det vurderes, at der ikke vil ske en forringelse af den visuelle oplevelse af landskabet ved opførelse af tilbygningen til kostalden. Samlet set vurderes det, at ændringen ikke vil kunne påvirke kulturarven eller landskabet negativt, idet ansøger planter et hegn på vestsiden af Jernhytvej, hvorved ejendommen bliver afskærmet set mod øst.

Det vurderes, at det eksisterende og nye byggeri ikke er i strid med udpegninger, og at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én driftsmæssig enhed.

Kulturarv

I nærheden af husdyrbruget er der ikke fundet fortidsminder. De nærmeste ikke "fredet fund" er på naboejendommen, vest for Jernhytvej. Husdyrbruget ligger ligeledes udenfor Kulturhistorisk bevaringsværdier, Værdifulde Kulturmiljøer, Kulturarvsarealer og Kirkebyggelinje.

Vurdering af kulturarv

Placeringen af de eksisterende bygninger og nye tilbygning tilsidesætter ikke kulturudpegningerne i kommuneplanen for Haderslev Kommune.

Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse.

Vurdering af materielle goder

Husdyrbruget overholder de gældende afstandskrav til nærmeste nabo (ikke ejet af ansøger) og lugtgenekrav, hvorfor det vurderes at husdyrbruget ikke vil påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

Afstandskrav

Ifølge husdyrbruglovens afstandskrav i § 6 skal der være mere end 50 meter fra nye stalde eller i stalde hvor der udvides eller ændres til:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellerne herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Strimmelgrøft - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Bygning 5 & 15 - Stald til malkekøer	295
Gødningslager	Fast gødring	386
Matr. 13 - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	14
Gødningslager	Fast gødring	15
Jernhytvej 40 - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	73
Gødningslager	Fast gødring	87
Jernhytvej 55 - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	109
Gødningslager	Fast gødring	134
DGU nr. 153.1032 - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	60
Gødningslager	Fast gødring	84
Boring til Styding vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Bygning 11: Ny tilbygning	3011
Gødningslager	1800 m ³ Gyllebeholder	3029
Jernhytvej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Bygning 11: Ny tilbygning	25
Gødningslager	1800 m ³ Gyllebeholder	132
Støhus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	14
Gødningslager	Fast gødring	34
Medarbejderbolig - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 2 gøddkøer og køllekvier	34
Gødningslager	Fast gødring	85

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandløb, naboskel, offentlig vej, ikke almene vandboring og beboelsen på ejendommen. Nærmeste vandværksboring og levnedsmiddelvirksomhed ligger så langt væk, at dette punkt ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Figur 7: Placering af afstandsmarkør

Vurdering af afstandskrav

Jf. tabel 4 er afstanden fra gold- og kælvkviestalden til nærmeste matrikel skel nr. 13, Gl. Ladegård, Hammelev på 14 meter. Ansøger ønsker, at udnytte de overskydende kvadratmeter i gold- og kælvkviestalden til dybstrøelse, da der mangler dybstrøelsesarealer, for at kunne opfylde velfærdsbetingelserne på ejendommen. Ansøger har ud fra et ressource- og økonomisk hensyn valgt, at benytte den eksisterende plads, således at der ikke skal bruges unødvendige ressourcer/byggematerialer på at opføre en ny stald eller forlænge den ansøgte stald.

Som det fremgår af figur 19 på side 28, er der ikke mange placeringer der ville kunne overholde afstandskravene. Ansøger har som sagt fravalgt en længere tilbygning. Hvis tilbygningen også skulle rumme dybstrøelsen, vil stalden blive væsentlig længere, og derved væsentlig mere synlig i landskabet, der er udpeget som *Bevaringsværdigt landskab*.

Der søges dispensation til at indrette stalden med dybstrøelse, da der er tale om en eksisterende bygning, og at nabo matrikellen også ejes af ansøger. Desuden ligger gold- og kælvkviestalden cirka 14 meter fra stuehuset, der søges også dispensation til dette afstandskrav, da der er tale om en eksisterende bygning og at stuehuset er ejet af ansøger.

Afstanden fra den eksisterende kostalds opsamlingsplads til Jernhytvej, er på 14 meter. Opsamlingsarealet forbliver et "ikke produktionsareal", og der sker ingen ændringer.

Udformning af den eksisterende møddingsplads ændres ikke, men der søges om mulighed for at udnytte pladsen fuldt ud. Afstanden fra møddingspladsen til naboskellet (ejet af ansøger) er cirka 15 meter. Da der ingen bygningsmæssige ændringer sker på møddingspladsen, og det vil være ressourcepild at opføre en ny plads et andet sted på ejendommen, søges der dispensation til afstandskravet til skel.

Øvrige afstandskrav er overholdt.

Husdyrbruget ligger uden for bygge- og beskyttelseslinjer.

3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b)

Alle stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer. Der ændres ikke i udformning af de eksisterende driftsbygningerne og udenomsarealerne. Den nye tilbygning vil blive koblet på den eksisterende kostald mht. til gyllekanaler m.m.

Vurdering

Da stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gultype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5, og tager afsæt i skema 234688. Denne produktion giver en totale ammoniakemission fra husdyrbruget i ansøgt drift på 5703 kg NH₃-N/år, med en meremission på 2721,5 kg NH₃-N/år i forhold til 8 års- og nudrift.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5249,4	453,6	5703,0
Nudrift	2612,1	369,4	2981,5
8 års-drift	2612,1	369,4	2981,5

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 8-10, mens beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug

⁴ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr. 240 af 13/03/2019

		0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6, Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1-natur, som indgår i Natura2000 område er "Pamhule skov og Stevning Dam", der ligger ca. 1,3 km nordøst for Jermhytvej 47.

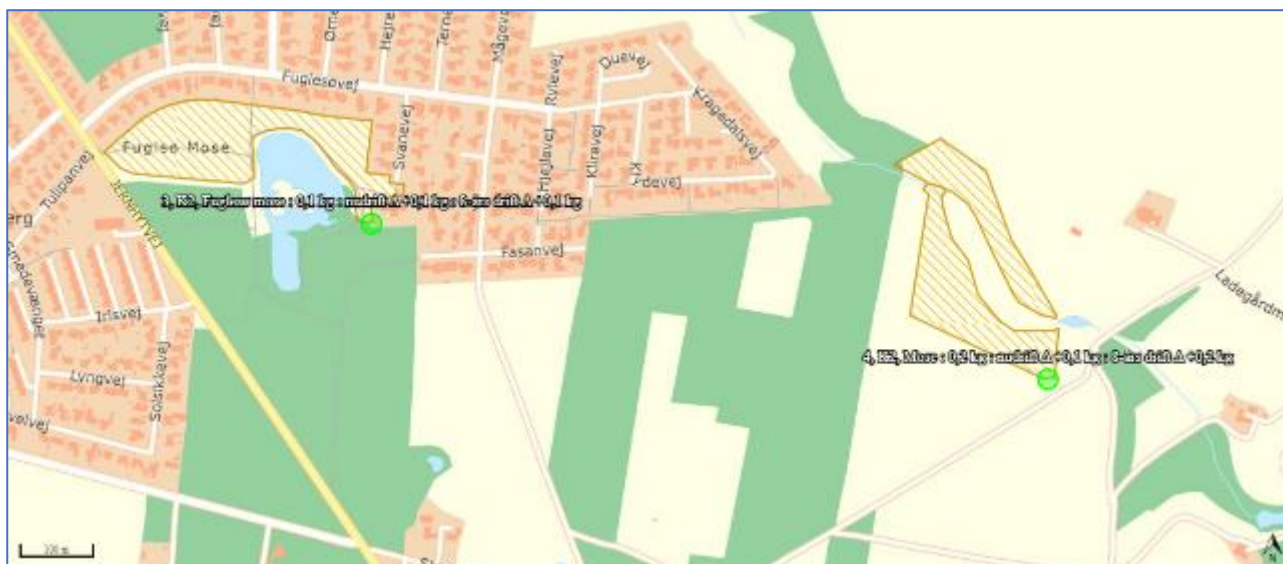
I ansøgningssystemet er der udpeget 2 punkter til kategori 1-natur, se figur 8. De nærmeste udpegede punkter har en totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år. Da ingen af de udpegede punkter har en totaldeposition over 0,2 kg N/ha/år, er det ikke blevet undersøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan give kumulation til kategori 1 områderne.

Figur 8, Kortudsnit, der viser de ammoniak-beregningspunkter, der er angivet i husdyrgodkendelse.dk til kategori 1-natur.

Kategori 2 natur

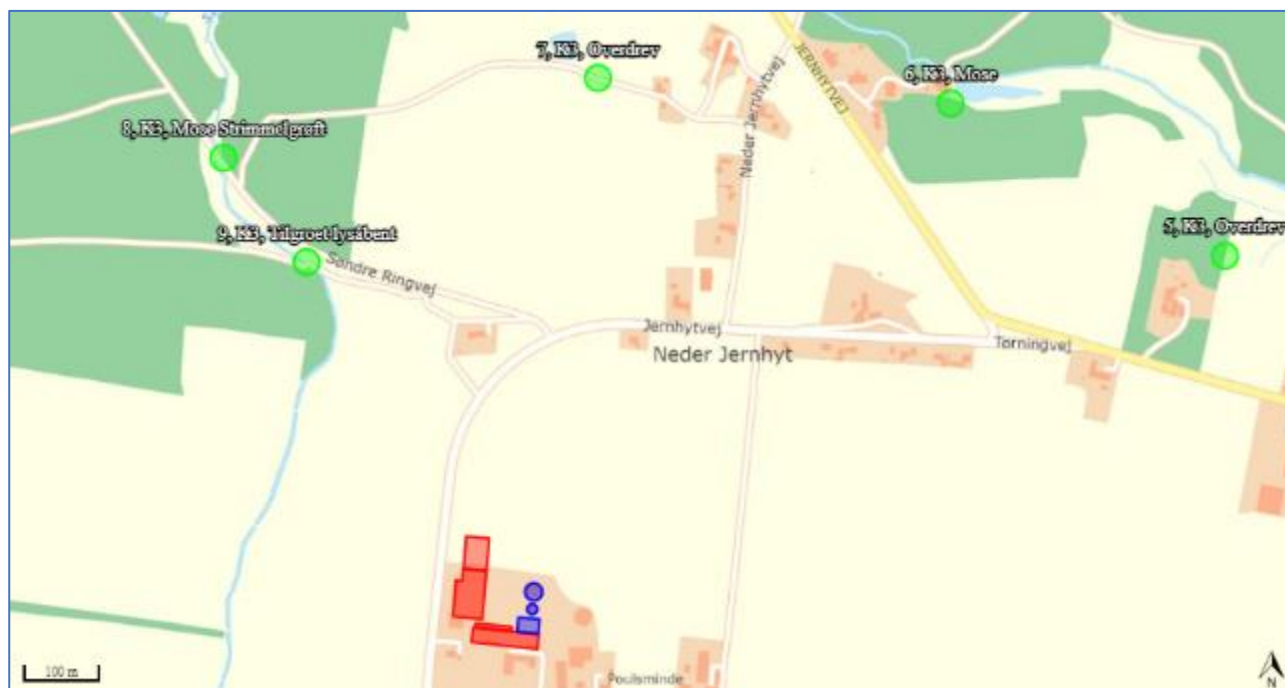
Nord for ejendommen, ved Fuglsø mose og ved Dybdalvej er der registreret kategori 2 natur, se Figur 9. Disse arealer ligger i en afstand af 1500-1800 meter fra Jernhytvej 47. De nærmeste kategori 2 naturområder ved Fuglsø mose modtager 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition. Mens kategori 2 naturen ved Dybdalvej modtager 0,1 kg N/ha/år i totaldeposition. Beskyttelsesniveauerne på 1 kg N/ha pr. år er overholdt.

Figur 9, Samtlige ammoniakdepositions-beregningspunkter for kategori 2 natur.

Kategori 3 natur og § 3 områder

Af Figur 10 nedenfor, er de nærmeste kategori-3 naturområder, de nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skove samt de nærmeste § 3 områder angivet.

Figur 10, Ammoniakdepositionsberegningpunkter for kategori 3 natur og § 3-natur tæt ved ejendommen.

Som det fremgår af nedenstående tabel 7 modtager alle kategori 3 og § 3 områder under 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
9, K3, Tilgroet lysåbent	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,6
8, K3, Mose Strimmelgroft	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,3
7, K3, Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,5
6, K3, Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,5
5, K3, Overdrev	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,4
4, K2, Mose	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2
3, K2, Fuglesø mose	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
2, K1, Rlgkær	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2
1, K1, Overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2

Tabel 7: Samlet ammoniak depositionsberegning til alle naturområderne.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Ammoniaktotaldepositionen til de nærmeste kategori 1-naturområder er på 0,2 kg N/ha/år. Da totaldepositionen er på 0,2 N/ha/år, er det ikke undersøgt nærmere hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, som ikke fremgår af husdyrgodkendelse.dks kumulationskort. Kravene til total depositionen vurderes overholdt.

Det nærmeste kategori 2-natur ved Fuglsø mose modtager en total deposition på 0,1 kg N/ha/år, mens kategori 2 naturen ved Dybdalvej modtager 0,2 kg N/ha/år. Kravene til kategori 2 natur vurderes overholdt.

Samlet vurderes det, at en udvidelse af husdyrbruget ikke at kunne medføre en tilstandsændring til kategori 3 naturområder og §3 områder ved husdyrbruget.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁶. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget. De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området er som beskrevet i tabel 8, flagermus, markfirben og paddearter.

Ifølge Naturdata på Danmarks Miljøportal og Haderslev Kommunes arts kort, er der ikke observeret bilag IV arter i nærheden af husdyrbruget.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus, mens områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Markfirben findes typisk på åbne, varme og solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:	Kilde
Brunflagermus	Nyctalus noctula	DMU, DCE
Sydflagermus	Eptesicus serotinus	DMU, DCE
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus	DMU, DCE
Pipistrellflagermus	Pipistrellus pipistrellus	DMU, DCE
Langøret flagermus	Plecotus auritus	
Vandflagermus	Myotis daubentonii	DMU, DCE
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii	DMU, DCE
Skimmelflagermus	Vespertilo murinus	DCE
Stor Vandsalamander	Triturus cristatus	DMU, DCE
Løgfrø	Pelobates fuscus	DCE
Løvfrø	Hyla arborea	DCE
Spidssnudet frø	Rana arvalis	DCE
Butsnudet frø	Rana temporaria	DCE
Sumpvindelsnegl	Vertigo moulinsiana	DCE

Tabel 8: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Samlet vurdering

Den minimale ændring i mængden af ammoniak til naturområderne rundt ved ejendommen, vurderes ikke at medføre en tilstandsændring og derved påvirke naturområderne og deres egenskab som yngle- og levesteder negativt. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for Bilag IV-arter eller for andre arter i nærheden af husdyrbruget.

Det vurderes, at eventuelle bilag IV-arter vil findes i forbindelse med de registrerede § 3 arealer og potentielt ammoniakfølsomme skove. Den maksimale beregnede merdeposition på 0,3 kg N/ha/år, vurderes ikke at medføre en tilstandsændring af de nærliggende naturområder.

⁵ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁶ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

På grund af afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt at der hverken fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning efterleves, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

Samlet set vurderes det, at der ikke sker væsentlige virkninger på miljøet og derved forringelse af dyre- og plantelivet. Det vurderes også at husdyrbruget ikke forringer dyr og planters spredningsmuligheder samt påvirker bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)

De nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 224688 i Husdyrgodkendelse.dk, se Figur 12.

I forhold til evt. kumulative virkninger med andre husdyrbrug, ses der på, om der ligger andre husdyrbrug, der har en ammoniakfordampning større end 750 kg NH₃-N/år i nærheden af nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone. Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger andre større husdyrbrug inden for henholdsvis 100 m fra enkeltbeboelser uden landbrugspligt eller 300 m fra samlet bebyggelse eller byzone- og sommerhusområde.

Figur 12 Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Jernhytvej 55, mens nærmeste samlede bebyggelse udspringer af Jernhytvej 41, se figur 13 nedenfor. Syd for Vojens er der et lokalplanlagt område. Den nærmeste byzone eller fremtidige byzone er Vojens.

Figur 13, Udpegning af samlet bebyggelse ved Jernhytvej.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Jernhytvej 55 	0	FMK	124,1	124,1	181,8	Ja
Jernhytvej 41 	0	NY	388,5	388,5	580,9	Ja
Lokalplanlagt område 	0	NY	388,5	388,5	1482,9	Ja
Vojens Ejerlav, Vojens 	0	NY	566,5	566,5	1182,6	Ja

Tabel 9, Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse i forbindelse med omrøring, pumpning og udbringning af gyllen, mens der også kan opstå lugt ved håndtering af ensilagen. Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering af lugt

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholderne indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan ændres som ansøgt uden at være til væsentlig gene for naboerne.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

Fra et husdyrbrug kan der komme emissioner fra varme, støj, vibration, støv- og lysgener, skadedyr, luft og affald. Øvrige emission vand-, jordbunds- og undergrundsforureningen anses normalvis ikke som relevante på husdyrbrug, da staldanlæg og opbevaringsanlæg er opført i beton. Desuden forekommer der ikke stråling fra husdyrbrug.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

På Jernhytvej 47 vil der forekomme støj i forbindelse med fodring, malkning, gyllepumpning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, levering af foder og gylle mv. I malkerummet er der placeret en kompressor, se placering i bilag 4.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Og i perioden ved høst forekommer ligeledes maskinstøj med transporten af fx halm, ensilage og foder ind til ejendommen.

Der findes ingen korntørringsanlæg eller valse på ejendommen.

Vurdering

Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer, idet de fleste støjende aktiviteter foregår indendørs og tilbagetrukket fra nabo ejendommene mod syd.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte ændring af dyreholdet. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage) samt andre maskiner.

Vurdering

Forekomst af rystelser og vibrationer vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne væsentligt. Vurdering af rystelser i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

På store dele af ejendommen er der befæstede arealer, hvilket reducerer støvgenerne i forhold til hvis udenoms arealerne ikke var befæstet. Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften, og i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Der er ingen kornopbevaring på ejendommen.

Der kan forekomme støvgener ved indkørsel af halm, og når der strøes ved kreaturerne.

Vurdering

Generelt vurderes støv ikke at være af et omfang, der vil kunne genere naboer, da store dele af transportvejene rundt om ejendommen er befæstede, samt at der ikke opbevares korn på ejendommen. Som nævnt fejes veje, hvis der i forbindelse med markbruget sker tilsvining af vejarealer.

Plansiloerne ligger ca. 150 meter fra nærmeste nabo på Jernhytvej 55, og ensilage er ikke en støvende aktivitet, hvorfor det vurderes ikke at genere naboerne.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støv fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Der er ingen udvendig belysning på driftsbygningerne eller lysprojektør på ejendommen.

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog er belysningen i stalde dæmpet mellem ca. kl. 23 og kl. 04. Lysbehovet i nattetimerne er for at få en optimal mælkeproduktion og reproduktion, da forsøg har vist, at malkende køer skal have 16-18 timers lys og 6-8 timers mørke i døgnet.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning på ensilagepladserne og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på - ved mælketanken, staldene, ensilagepladserne og gyllebeholderne.

Vurdering

Det vurderes, at belysning ikke kan påvirke de nærmeste naboer væsentligt, idet der ikke er udvendig belysning eller opsat projektør på ejendommen, samt at der i nattetimerne kun er vågelys i stalden.

Kostalden ligger i nord/syd retning, hvorfor der ikke er direkte indsigt hertil fra nabobeboelserne. Den eksisterende stald til goldkøer og kællekvier har ikke åbne sider, hvorfor lyspåvirkningen fra denne stald til nabobeboelsen på Jernhytvej 55, ikke vurderes væsentlig.

Lyspåvirkning fra lastbiler er kortvarig og vurderes derfor ikke at kunne genere de nærmeste naboer.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Der holdes rent og ryddeligt på husdyrbruget. Foder og gødningsrester fjernes og lægges på møddingspladsen. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnlige, og døde dyr søges afhentet hurtigst muligt.

Hos kalvene fjernes dybstrøelsen jævnlige og der indsættes miljøfluer. Bekæmpelse af skadedyr sker af Jysk skadedyrsbekæmpelse.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslerne fra Jernhytvej.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. På sigt vil gyllen køres til biogasanlæg og der skal modtages afgasset biomasse retur. Det forventes at, der skal afhentes biogasgylle ca. 2 gange i ugen. Antallet af transporter med gyllevogn forventes at falde, da meget af returgyllen leveres i lejede beholdere rundt omkring Gram.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 6 gange dagligt.

Der sker ingen markdrift fra ejendommen, dette udføres af maskinstationen.

Tunge transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år

Mælkebil	365	365
Indkørsel af korn/foder	12	12
Fyringsolie (lastbil)	12	12
Husdyr til og fra ejendommen	34	34
Ensilering	300	300
Udkørsel af gylle	150+100	64*
Dybstrøelse til biogas + gylle til biogas		104
Kørsel med affald (lastbil (dagrenovation))	52	52
Afhentning af døde dyr (lastbil) døde dyr afhentes dagen efter dyret er dødt.	15	26
Maksimalt i alt	1040	969

Tabel 10 Skønnede antal transporter. *Udbringning fra den nordlige gyllebeholder

Vurdering

Som nævnt sker transporter ad Jernhytvej, og der ligger ingen naboer overfor indkørsel til ejendommen.

Transporterne forventes at være uændret. De uændret antal transporter vurderes ikke at være væsentligt til gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejen.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr overdækkes og forventes at blive placeret ved den lille gyllebeholder, på fast bund, indtil afhentning af DAKA. Når der er registreret et dødt dyr, kontaktes DAKA, hvorefter de afhenter den efterfølgende hverdag.

Vurdering

Der vurderes ikke at være gener forbundet med de døde dyr.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der opbevares ikke pesticider og andre bekæmpelsesmidler på husdyrbruget, dog forekommer der kemikaliedunke fra vask af malkeudstyret. Medicinering foretages af dyrlægen. Der opbevares kun mindre mængder til efterbehandling i køleskab på kontoret ved malkecenter, og der er ingen rester. Kanyler opbevares i spand og tages retur på genbrugsstation.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olje- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Opbevares ikke på ejendommen			

Olie- og brændstoffiltre	Opbevares ikke på ejendommen			
Rester af bekæmpelsesmidler	Opbevares ikke på ejendommen			
Spraydåser	Opbevares ikke på ejendommen			
Batterier – alle typer	Værksted			
Fast affald:				
Kanyler/medicinrester/emballage	Opbevares ikke på ejendommen			
Tom emballage (papir/pap)	8-10m ³ Container	Meldgaard	Ukendt	Afhentes en gange om ugen
Tom emballage (plast)	8-10m ³ Container	Meldgaard	Ukendt	Afhentes en gange om ugen
Lysstofrør og elsparepærer	Værksted	Transporterer selv	Genbrugsstation	Efter behov
Jern og metal	Et sted på ejendommen	U.L. Petersen	Skrothandler	Efter behov

Tabel 11: Affaldshåndtering og mængder

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen, da ejendommen drives økologisk. Der findes heller ikke spildolie, oliefiltre m.m fra maskiner, da al markdrift sker af maskinstation.

Placeringen af affaldscontainerne er endnu ikke fastsat.

Der benyttes ikke mere foder, end der er behov for, og husdyrgødning anvendes til gødsning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der opbevares ingen sprøjtemidler på ejendommen. I malke rummet vil der være kemikalier til rengøring af malke anlægget. Der er opstillet én dieselolietanke på 1200 L på ejendommen.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.4 Råvarer (B7)

Der fodres med hjemmeavlet græs- og majsensilage, samt færdigindkøbt kraftfoder.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelaster også koen.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofproducenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, heriblandt fosfor samt vitaminer. Alternativt kan der vælges blandt typemineralblandinger således, at næringsstofsammensætningen tilgodeses bedst muligt.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ensilage opbevares dels på ensilagepladsen og på andre ejendomme og indkøbt foder opbevares i fodersilo. Skulle der blive behov for at lægge ensilage i markstak, vil afstandskravene for ensilageoplag i marken samt krav om, at ensilageoplag skal efterfølges af en afgrøde, der kan optage næringsstoffer, blive overholdt.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Der er ikke længere mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. I de nye godkendelser til en bestemt størrelse produktionsareal, er der således ikke på nuværende tidspunkt en målbar effekt af fodringstiltag. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende.

Husdyrbruget vil også fremadrettet udarbejde foderplaner.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker el til belysning, drift af foderanlæg, malkestald, køletank og vanding osv. Det samlede elforbrug for produktionen fremgår af tabel 12.

Der er kun lys tændt udenfor og i staldene når det er nødvendigt – og vågelys i stalden om natten, og kostalden er så åben, at dagslyset er tilstrækkeligt en stor del af året. Derudover er der ingen eldrevet korntørringsanlæg på ejendommen. Der vil blive installeret LED-belysning på hele ejendommen, og malkeanlægget har frekvensstyrede vakuumpumpe.

Gram og Nybøl godser har fokus på at optimere deres energiforbrug, og der er indgået en aftale med en energirådgiver, der skal belyse mulighederne for at minimere energiforbruget. Det nuværende forbrug for ejendommen er ukendt, da Gram og Nybøl godser først har overtaget ejendommen i 2022, og der er ingen husdyr på ejendommen.

Type	Forbrug 2021	Forbrug efter
El	Ukendt	Ca. 301.500 kWh
Dieselolie	Påfyldes af maskinstation I*	Påfyldes af maskinstation I*

Tabel 12, Energiforbrug før og efter.

Forbruget i ansøgt drift er et skøn, og ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko, dog med mulighed for store variationer. Med maks. 450 årskøer er det 301.500 kWh. Det skal bemærkes, at et øget vandingsbehov vil øge forbruget i tørre perioder.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi. Med frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg og LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbruget ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (almindelige – ikke særlige) og udenfor indvindingsopland. Staldene er etableret med tætte bunde og kanaler, og der er ingen risiko for udsivning til det omgivende miljø. Gyllebeholderen, fortank og gyllerør er tætte, hvorfor der heller ikke her er risiko for udsivning til det omgivende miljø.

Husdyrbruget forsynes med drikkevand til produktionen fra Vojens Vandværk. Størstedelen af vandforbruget på ejendommen relaterer sig til forbrug af drikkevand til malkekøerne samt rengøring af malkestald, fodervogn og kalvehytter.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug ca. 33 m³ pr. årsko (stor race) og ca. 5,7 m³ pr. opdræt (stor race). Med maks. 450 årskøer og 15 kvier er det ca. 15.000 m³.

Det nuværende forbrug for ejendommen er ukendt, da Gram og Nybøl godser først har overtaget ejendommen i 2022, og der er ingen husdyr på ejendommen.

Type	Forbrug pt	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand mv.	Ukendt	ca. 15.000
Stuehuse	Ukendt	ca. 340
I alt	Ukendt	ca. 15.340

Tabel 13: Vandforbrug før og efter.

For at minimere vandforbruget, bruges vand til forekøling af mælken, og dernæst opsamles vandet og genbruges til drikkevand til køerne.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Fodervogn og kalvehytter mv. vaskes med højtryksrensere.

Der er installeret drikkekar med stor vandoverflade til køerne, hvilket minimerer drikkevandsspild.

Vurdering

Normforbruget for produktionen er beregnet til 15.000 m³, og normtallene er ikke opdateret siden 2015, og der er endvidere ikke korrigeret for forventet mælkeydelse og skæv alderssammensætning af opdræt. Det vurderes, at der foretages vandbesparende tiltag med hensyn til drikkevandssystemer.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet bør der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte og den nye stald, de nye kanaler og gyllerør vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 3.

Ansøger forventer, at opsamle al overfladevand fra den eksisterende plansilo til den eksisterende lille gyllebeholder. I den forbindelse vil den eksisterende rørledning blive lavet om, således at plansilovandet kan blive ledt til den lille gyllebeholder, og at de øvrige arealer som kalveplads, møddingsplads og stald ledes til den nordlige beholder.

Efter planen skal overfladevandet fra plansiloen sprinkles ud, hvorfor indretningen af pladsen er vigtig. Som det fremgår af nedenstående figur er kalvepladsen indrettet med dræn, der ledes til foretank. Og der er fald ind mod disse dræn (blå pile). Mens der fra plansiloens randzone, er fald mod plansiloens afløb (røde pile). Disse fald gør at der ikke kommer husdyrgødning i plansiloernes afløb.

Figur 14, fald på kalve- og ensilageplads. Foto: Landbosyd

Overfladevand fra plansiloen kaldes jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen restvand. Restvand er ikke omfattet af de generelle regler om forbud om udbringning fra 15. november til 1. februar. Ansøger ønsker

således at have mulighed for at udbringe eller udsprinkle alle typer af restvand i løbet af vinteren, så længe der ikke opstår risiko for unødige gener, eller der er fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn) og lignende. Restvand må ikke udbringes på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Hvis der er perioder, hvor der ikke er mulighed for at sprinkle restvandet ud, vil det blive ledt i den nordlige gyllebeholder.

Ansøger ønsker at sprinkle restvandet ud, da han ønsker at begrænse andelen af vand i gyllen, da gyllen sendes til biogasanlæg. Biogasanlægget ønsker at modtage gylle med en høj tørstofprocent, for at sikre en høj gasudnyttelse og lave transportudgifter. Derfor fokuserer ansøger på, at have et så lavt vandspild og tildeling af regnvand til gyllen som muligt.

Udsprinklingsarealet er et areal i omdrift og pt en hestbønne mark (figur 15), og risikoen for afstrømningen anses som minimal, da den første del af marken er forholdsvis flad og at der er sandjord.

Overfladevandet fra den nye tilbygning forventes, at blive nedsivet i et regnbed eller i en faskine.

Figur 15, Mark til udsprinkling af pladsvand.

Vurdering

Overfladevand fra tilbygningen forventes at blive nedsivet på grunden, og derved sker der ikke bortledning af overfladevand til eksisterende grøfter eller vandløb. Det vurderes derfor at overfladevandet og spildevandet ikke vil skade det omkringliggende vandmiljø.

Udsprinklingen sker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler, hvorfor det vurderes at udsprinklingen af restvand ikke vil skade det omkringliggende vandmiljø.

3.10 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktion bidrager til udledning af klimagasser som metan, CO² og lattergas. Det er især dyrenes fordøjelse, staldgødningen og markbrug der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO²-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Ansøger har et øget fokus på at udnytte foderet optimalt og minimere produktionen af restfoder. Der tages altid analyse af fodret. Derudover afsættes al gylle til biogasanlæg.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Figur 16 nedenfor viser de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved en timenedbør på 15 mm. Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser i staldene, ligesom der heller ikke tidligere har været risiko for forurening som følge af nedbør.

Figur 16: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af figur 17 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen har en minimumshøjde på mellem 1 og 5 meter under terræn. Dette kan have betydning for gyllebeholderens bund, hvorfor tømning af beholderen kun sker, når der ikke er risiko for påvirkninger fra grundvandet.

Figur 17: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden af et vandløb.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem løbende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger. Husdyrbruget leverer dele af husdyrgødningen til biogasanlæg og dette forventes at øges.

Det vurderes at husdyrbruget er indrettet og driftes, så ændrede nedbør, vandstigning fra vandløb og grundvandsstigning kan håndteres på husdyrbruget. Dels pga. afløbsforholdene samt at staldene og gødningsopbevaringen er i bestandige materialer.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

I den eksisterende miljøgodkendelse er der stillet en række vilkår til husdyrbruget. Det antages, at de fleste af disse videreføres.

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og forudsætningen for BAT-beregningen i denne tilladelse, tager afsæt i "allerede fastsat BAT" og "ny" ved tilbygningen og udvidelsen i den eksisterende stald og de nye dybstrøelsesarealer. Det samlede BAT-krav for stald og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5703 kg NH₃-N/år og kravet til BAT/ammoniakemissionen er på 5703 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5249	454	5703
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5249	454	5703
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 14: Samlet BAT beregning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde					
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flokgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald [kg NH ₃ -N / (m ² · år)]	BAT krav ved eksisterende stald [kg NH ₃ -N / (m ² · år)] ^c	
10 og 19: Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84	
Stald 2 goidkøer og kælvkvier	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84	
Stald 2 goidkøer og kælvkvier	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16	
Stald 2 goidkøer og kælvkvier	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84	
Bygning 11: Ny tilbygning	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,16	1,16	
Bygning 5 & 15 - Stald til malkekøer	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,16	1,16	
Bygning 5 & 15 - Stald til malkekøer	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84	

Tabel 15: Tabel med oplysninger om forudsætninger for BAT-beregning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.4-3.10. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i staldkontoret og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, forurenede vand fra ensilagepladser eller fx olie. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende.

Eksisterende stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrol og bliver kontrolleret løbende.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden af større industrielle anlæg, såsom atomkraftværker, krudtfabrikker eller tung fremstillingsvirksomhed, som risikerer at springe i luften eller brænde med alvorlige konsekvenser for omkringliggende anlæg. Området er ikke præget af jordskælv, jordskred eller andre naturkatastrofer, som kan føre til at bygninger falder sammen eller fundamentet revner. Anlægget er konstrueret, så det kan tåle hændelser med store mængder regn, og anlægget ligger forholdsvis langt fra et vandløb, at det ikke er truet af oversvømmelse, selv ved usædvanligt store nedbørshændelser.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle er der ingen nærliggende naturarealer, der vil kunne blive påvirket af udslip fra gyllebeholdere.

Det vurderes endvidere, at der ikke er fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.14 Overvågning (F7)

Der foreslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarerstyrelsens regi.

Vurdering

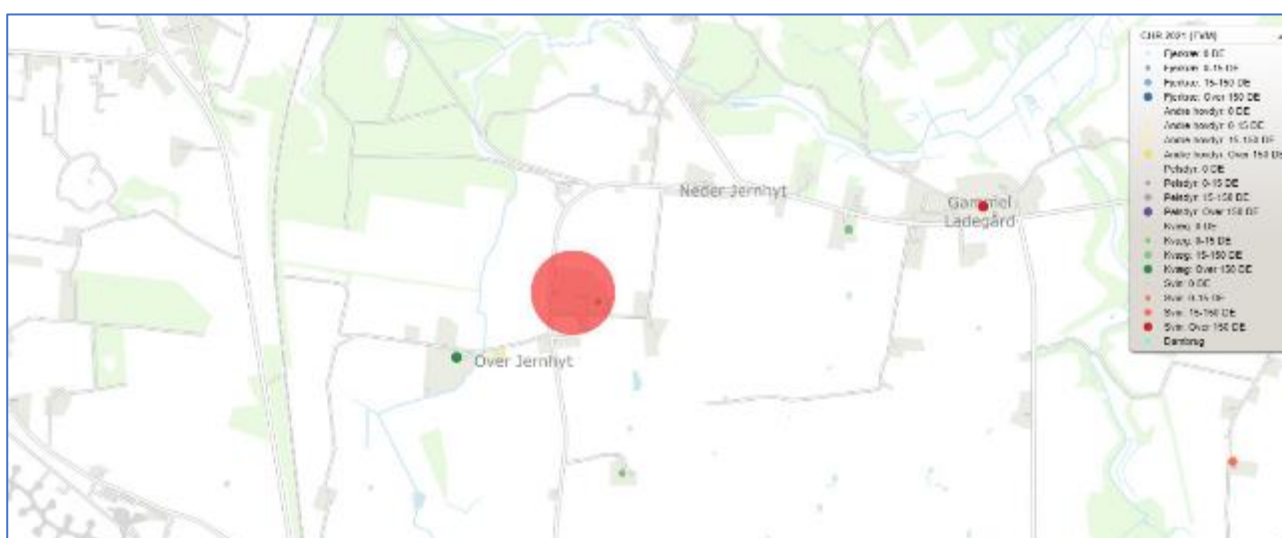
Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Som det fremgår af nedenstående kort, er der over 400 meter til nærmeste nabo med husdyrbrug.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet ovenfor, er det nærmeste husdyrbrug på Jernhyvej 36. Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5, mens kumulation til lugt og beboelse fremgår under punkt 3.7

Figur 18, Kort over det centrale husdyrbrugsregister, rød cirkel er Jernhyvej 47. Kilde Jordbrugsanalyse.dk. Udklip fra den 08-07-2022.

Med ca. 40 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Vurdering

Pga. den forholdsvis store afstand til nærmeste andet husdyrbrug, vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt. Hvis der blev valgt kumulation med et andet husdyrbrug vil geneafstanden stadig blive overholdt. I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden samt de genebegrænsende tiltag.

Det vurderes, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte, men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Ansøgningen indsendes for at få godkendt en udvidelse af den eksisterende stald, samt udnytte uudnyttede arealer til dybstrøelse.

Placering af ny stald

Ansøger har valgt at udvide den eksisterende stald, da det er begrænset med alternative placerings muligheder på ejendommen. På nedenstående kort ses de forkastede alternative placeringer, hvilket er blå og grøn placering.

Grøn placering

Den grønne placering er dels fravalgt pga. af den daglig logistik til malkekarrusellen samt muligheden for at få de økologiske køer på græs. Derudover vil placeringen ikke overholde afstandskravet til nærmeste drikkevandsboring.

Blå placering

Den blå placering er fravalgt, da den daglige logistik med at få køerne over i malkekarrusellen bliver besværligt gjort af afstanden. Derudover vil placeringen få ejendommen til at fremstå mindre sammenhængende, og placeringen vil også give udfordringer ved en evt. fremtidig udvidelse af ejendommen.

Figur 19, Rød/sort markering er bufferzone til afstandskravene. Hvid placering er den valgte placering, mens blå og grøn er forkastede alternative placeringer.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Husdyrbruget er anført som en landbrugsejendom, og denne ansøgning anses som erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Den nye tilbygning af kostald anses som erhvervsmæssigt nødvendigt for den fremtidige produktion på ejendommen, og at stalden opføres i tilknytning til den eksisterende kostald.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Pba.i jordbrug, Henriette Fries, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 15 år. Dels som rådgiver, kommunal miljømedarbejder, AC-tekniker i Miljøstyrelsen og nu miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Jernhytvej 47 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2256 af 29/12/2020
2. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
3. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019
4. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf
5. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
6. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Produktionsarealer

Bilag 3: Ledningsplan

Bilag 4: Gener

Bilag 5: Indkørselsveje og udendørs belysning

Bilag 6: Kapacitetsberegning (vedhæftet husdyrgodkendelse.dk)

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

 LandboSyd		Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Oversigt Jernhytvej 47		J.Nr.
Dato: 03.08.2022 / 13:23:35		Målforshold: 1:900
		Init.: hef

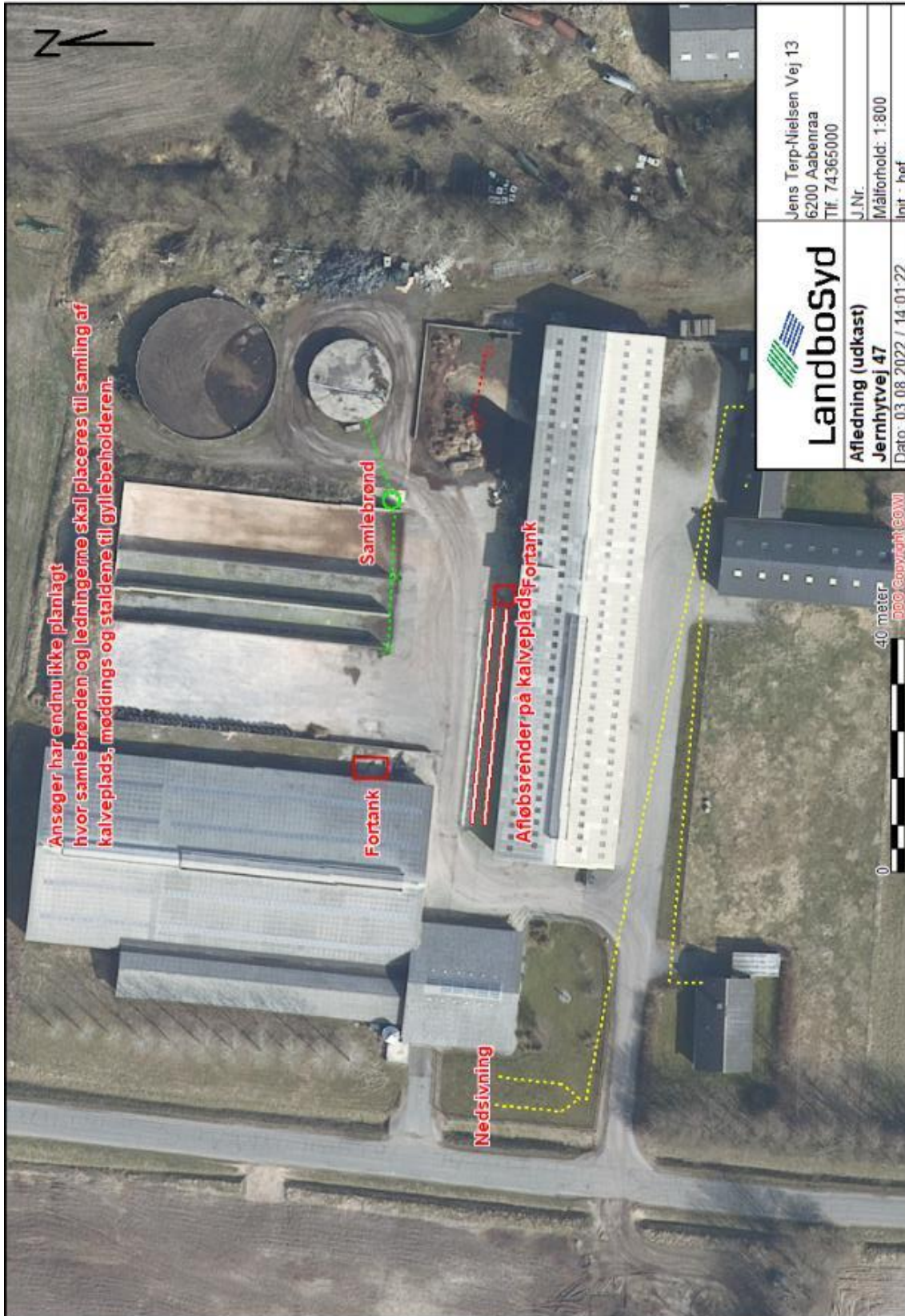
Bilag 2a: Produktionsarealer

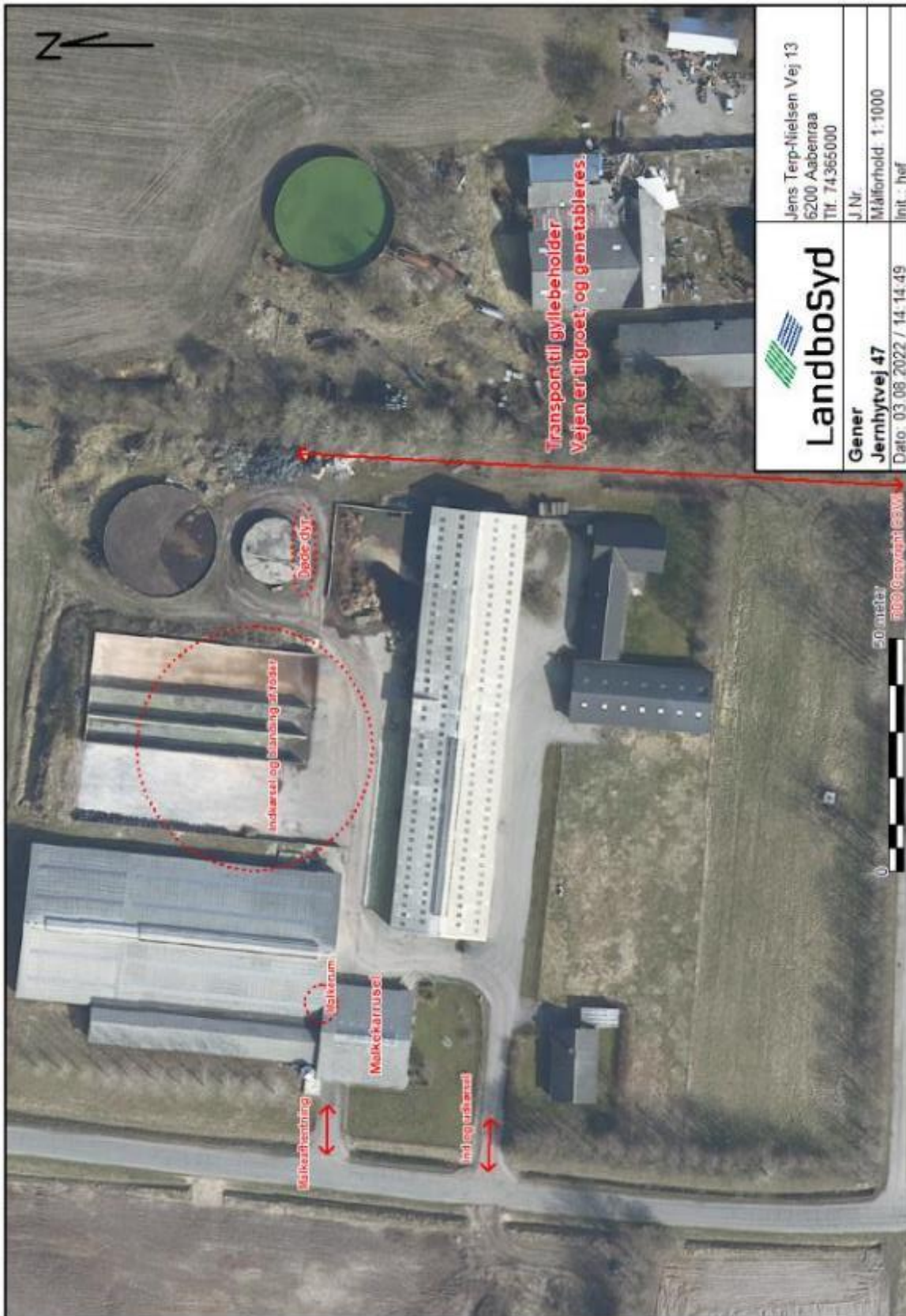
Stald 2 (stald 2 goldkøer og kælvekvier)						
<i>Eksisterende produktionsarealer</i>						
Dyretype	Staldgulv	Noter	Mål	Nakkebom	Nakkebom	Produktionsareal
	Dybstrøelse	6 bokse	233,16			233
	Spalter		408	13,44	8,96	386
<i>Produktionsarealer fremtid</i>						
Dyretype	Staldgulv	Noter	Mål			
	Dybstrøelse	Nu silo	57,75			
	Dybstrøelse	Nu foderopbevaring	984,3			
		I alt	1042,05			
Kalvehytter (10 og 19: kalvehytter)						
<i>Eksisterende produktionsarealer</i>						
Dyretype	Staldgulv	Noter	Produktionsareal			
	Dybstrøelse		293			
<i>Obs. Nudrift er angivet til 228 m2, hvilket er anført i §12 godkendelsen.</i>						

Kostald (Bygning 5&15 - stald til malkekøer)					
<i>Eksisterende produktionsarealer</i>					
Dyretype	Staldgulv	Noter	Mål	Nakkebom	Nakkebom
	Hele stalden		2132		
	Gangareal		300,48		
	Gangareal		31,9		
	Gangareal		9,8		
	Disp. areal		43,89		Muligvis dybstrøelse
	Disp. rum		44,1		
	Nakkebom			47,36	
	Nakkebom			6,63	
	Nakkebom			9,28	
	Nakkebom			13,84	
	Nakkebom			13,2	
	Nakkebom			13,2	
	Nakkebom			9,04	
	Nakkebom			14,32	
	Nakkebom			28,8	
	Nakkebom			14,32	
	I alt		1531,84		
Opsamlingsplads					
	Fast gulv		30,1		
	Spaltegulv		258,72		
	Returgang		10		
	I alt	Ikke produktionsareal	298,82		

Bilag 3: Ledningsplan

Bilag 4: Gener

 <p>Landbosyd</p>	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforhold 1:1000 Init.: hef
<p>Gener Jernhytvej 47</p>	Dato: 03.08.2022 / 14.14.49

20 meter
 1:100. Fotogrammet er skaleret

Bilag 5: Indkørselsveje og udendørs belysning

